

ochrona przeciwpożarowa

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
budynku biurowego wysokiego
w Katowicach, ul. Mickiewicza 29

Zatwierdził :

Prezes Zarządu
Józef Brol

Wiceprezes Zarządu
Andrzej Kluba

Opracował:

RZECZOWNICWA DO SPRAW ZABEZPIECZEŃ
PRZECIWPÓŻAROWYCH
Ryszard Siata
Inż. inż. Ryszard Siata
Nr upr. 290/94

Wrzesień, 2016 r.

Ochrona Przeciwpożarowa Ryszard Siata
PL 40-074 Katowice, ul. Szeligiewicza 26/13
REGON: 240573520, NIP 954-113-39-12
tel. +48-601 446 454, fax +48-32 251 86 54
e-mail: rsiata@post.pl, e-mail: rsiata@poczta.fm

LP.	SPIS TREŚCI	STRONA
1.	Wstęp	4
2.	Charakterystyka pożarowo – techniczna budynku	6
3.	Gaśnice i urządzenia przeciwpożarowe – wyposażenie i rozmieszczenie	16
4.	Zasady poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym urządzeń i gaśnic	28
5.	Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	41
6.	Sposoby postępowania na wypadek innego zagrożenia	44
7.	Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	49
8.	Sposoby praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji ludzi	53
9.	Sposoby zaznajamiania stałych użytkowników budynku z przepisami przeciwpożarowymi i treścią instrukcji	59
10.	Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	61

LP.	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	STRONA
1.	Załącznik Nr 1 – Wykaz telefonów alarmowych	64
2.	Załącznik Nr 2 – Zezwolenie na przeprowadzenie niebezpiecznych prac pod względem pożarowym	65
3.	Załącznik Nr 3 – Oświadczenie – wzór	66
4.	Załącznik Nr 4 – Ogólne zasady zachowania się w razie zagrożenia atakiem terrorystycznym	67
5.	Załącznik Nr 5 - Wskazówki do prowadzenia rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego lub innego ładunku stwarzającego zagrożenie	68
6.	Załącznik Nr 6 – Protokół z przeprowadzonego rozpoznania minersko – pirotechnicznego	69
7.	Załącznik Nr 7 – Wzór protokołu praktycznego sprawdzenia ewakuacji	70
8.	Załącznik Nr 8 – Karta aktualizacji instrukcji	72
9.	Załącznik Nr 9 – Zgłoszenie czasowego odłączenia budynku od monitoringu pożarowego	73
10.	Załącznik Nr 10 – Instrukcja obsługi rękawa ratunkowego	74

SPIS RYSUNKÓW:

Plan sytuacyjny

Plan ewakuacji poziomu -1,

Plan ewakuacji niskiego i wysokiego parteru

Plan ewakuacji wieży „A” poziomów od +1 do +20,

Plan ewakuacji wieży „B” poziomów od +1 do +18.

1. WSTĘP

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz.719) nakłada na właściciela, zarządcę lub użytkowników obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, o funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich obowiązek opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Przedmiotem instrukcji powinny być m.in.:

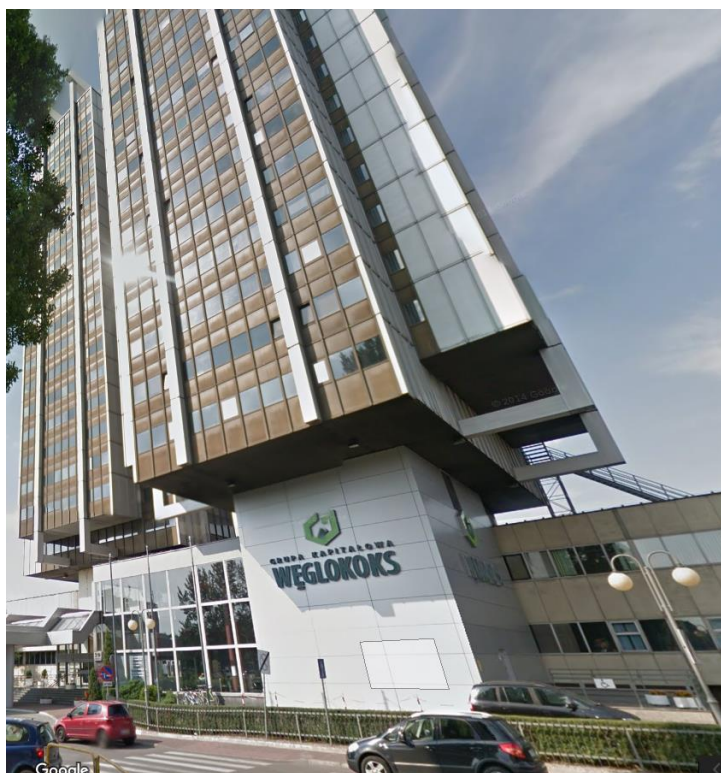
- warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające m.in. z przeznaczenia obiektu, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu;
- określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice, sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i konserwacji;
- sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- warunki, organizacja ewakuacji ludzi i praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym pracowników z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią Instrukcji;
- obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla stałych użytkowników;
- rzuty kondygnacji, sytuacja z terenem przyległym z danymi graficznymi.

Do zapoznania się z niniejszą Instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy stali użytkownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko. Postanowienia zawarte w instrukcji obowiązują również pracowników firm wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie budynku.

Przedstawiciel Zarządcy, bądź osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować wykonawców w zakresie realizacji ww. ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji na terenie obiektu.

Instrukcja powinna być przechowywana w taki sposób, aby była możliwość jej natychmiastowego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

Niniejsza Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego opracowana została dla stałych użytkowników budynku.

Instrukcja nie zawiera oceny prawidłowości rozwiązań technicznych w budynku, w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

W całym budynku obowiązuje zakaz palenia tytoniu.

Palenie tytoniu dozwolone jest jedynie w atrium na wysokim parterze.

2. CHARAKTERYSTYKA POŻAROWO - TECHNICZNA BUDYNKU

Przeznaczenie i lokalizacja:

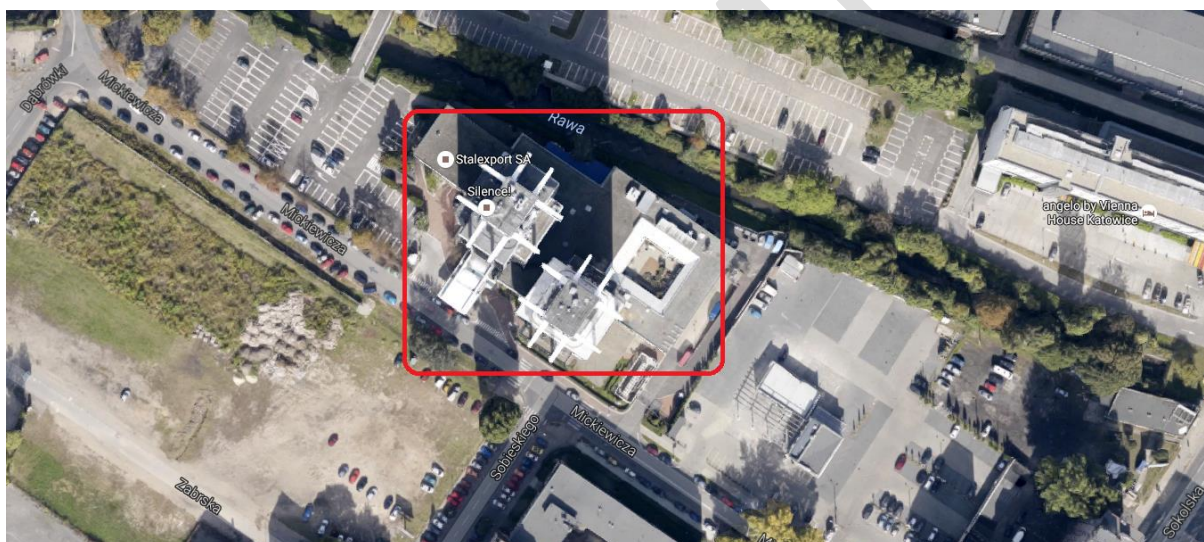
Budynek zlokalizowano jako wolnostojący w Katowicach przy ul. Mickiewicza 29, skrzyżowanie z ulicą Sobieskiego. Jego właścicielami są:

- WĘGŁOKOS S.A. ul. Mickiewicza 29, 40-085 Katowice,
- STALEXPORT AUTOSTRADY S.A. UL. Piaskowa 20, 41-404 Mysłowice.

Zarządcą jest „Biuro Centrum” Sp. z o.o. 40-085 Katowice, ul. Mickiewicza 29.

Najbliższy budynek sąsiedni zlokalizowany jest w odległości ponad 20,0 m – po stronie wschodniej. Wzdłuż elewacji zachodniej, północnej i południowej usytuowano drogi dojazdowe oraz stanowiska parkingowe dla samochodów osobowych.

Warunki dojazdu oraz lokalizację budynku zobrazowano poniżej:

Budynek „Biura Centrum” znajdują się pomieszczenia o funkcji typowo biurowej oraz szkolnictwa wyższego, sądownictwa, usługowej, organizacji i obsługi imprez, wraz z wewnętrzną i zewnętrzną infrastrukturą, jak: restauracja, sala konferencyjno-kinowa, salki recepcyjne, poczta, bank, parking, zaplecze techniczne.

Poszczególne pomieszczenia są użytkowane przez firmy będące współwłaścicielem budynku lub wynajmujące. Podstawowi najemcy to prywatne uczelnie i szkoły, Poczta Polska, Przychodnia Medyczna NZOZ, Bank, Śląska Organizacja Turystyczna, firmy ubezpieczeniowe, itd.

Każdy najemca zobowiązany jest do uzgodnienia swojej aranżacji w zakresie zgodności z wymogami ochrony przeciwpożarowej. W podpiwniczeniu znajdują się pomieszczenia techniczne (trafo, rozdzielnie elektryczne, wentylatorownie, pompownia ze zbiornikami wody do zasilania instalacji hydrantowej i tryskaczowej, wymiennikownia), magazynowe i garaż zamknięty dla 10 samochodów osobowych. Na parterze znajduje się hall wejściowy (lobby), z którego zapewniono dostęp do wynajmowanych lokali, pomieszczenia biurowe, usługowe, restauracja dla 100 osób i sala konferencyjna dla 160 osób. Na wysokim parterze znajdują się trzy sale konferencyjne, jedna dla 299 osób i dwie po 30 osób w każdej oraz pomieszczenia biurowe. Na pozostałych kondygnacjach znajdują się pomieszczenia biurowe, w tym w systemie „open space”. Ponadto na każdej kondygnacji znajdują się pomieszczenia socjalno-sanitarne, gospodarcze i techniczne, a na niskim parterze pomieszczenie Centrum Zarządzania Bezpieczeństwem Obiektu (CZBO).

Dane charakterystyczne budynku:

Budynek stanowią dwie części wysokie:

wieża „A” - wysokość 92,45 m (20 pięter),

wieża „B” 82,70m (18 pięter) powiązane funkcjonalnie częścią niską, którą stanowią:

- wysoki parter, (poziom „E”) - (sala konferencyjna – 299 osób, salki wykładowe uczelni wyższych, pokoje recepcyjne),

- niski parter (poziom „0”) – (stołówka z zapleczem kuchennym, sala operacyjna banku, poczta, pomieszczenia biurowe, hol z portiernią, przychodnia z punktem medycznym),
- podpiwniczenie (poziom „-1”): (warsztaty, pomieszczenia gospodarcze, technologiczne, magazynowe).

W wieżach znajduje się po jednym dźwigu zjeżdżającym do piwnic, (poziomu „-1”). Z części wysokich budynku aż do piwnic prowadzą szachty kablowe (stanowiące wydzielone strefy pożarowe, z przegrodami na każdym piętrze) oraz szachty instalacji wentylacyjno-klimatyzacyjnej.

- powierzchnia kondygnacji podziemnej -1 (poziom -3,55 m): 3169,04 m²,
- powierzchnia niskiego parteru (poziom 0,00 m): 3002,06 m²,
- powierzchnia wysokiego parteru (poziom +3,39 m): 2456,92 m²,
- powierzchnia kondygnacji wieży „A” każda ok. 500,00 m²,
- powierzchnia kondygnacji wieży „B” każda ok. 495,00 m²,
- powierzchnia wieży „A” ogółem: 9939,64 m²,
- powierzchnia wieży „B” ogółem: 8890,42 m²,
- powierzchnia wewnętrzna ogółem: 27.458,08 m²,
- powierzchnia zabudowy: ok. 3500,00 m²,
- kubatura części nadziemnej: 117600,00 m³,
- wysokość wieży „A: 92,45 m,
- wysokość wieży „B: 82,70 m,
- szerokość: 56,45 m,
- długość: 93,60 m.

Budynek w zakresie grupy wysokości zakwalifikowano do wysokościowych (WW).

W każdej wieży przewidziano dwie klatki schodowe ewakuacyjne oraz cztery dźwigi osobowe, w tym jeden dla przystosowany dla ekip ratowniczych.

Parametry pożarowe występujących substancji palnych.

W budynku dominują materiały stałe palne związane z jego podstawową funkcją i wyposażeniem wewnątrz - elementy drewnopochodne umeblowania, tworzywa sztuczne, papier, artykuły biurowe, sprzęt komputerowy, itp. W pomieszczeniach technicznych i

gospodarczych znajdują się także stałe materiały palne powodujące występowanie gęstości obciążenia ogniowego w przedziale poniżej 500 MJ/m². Nie przewiduje się występowania w budynku jakichkolwiek materiałów niebezpiecznych pożarowo.

Na placu zewnętrznym od strony rzeki Rawy znajduje się zbiornik 1000 l oleju napędowego (w przybudówce) oraz zestaw butli acetylenowo-tlenowych do spawania gazowego. Substancje szkodliwe to freon w agregatach wody lodowej w ilości 252 kg.

Kategoria zagrożenia ludzi

Dla poszczególnych kondygnacji określono według przeznaczenia pomieszczeń, sposobu ich aranżacji oraz wskaźników powierzchni użytkowych następujące ilości osób mogących znajdować się w ich obrębie:

- kondygnacja podziemna -1: do 50 osób,
- niski parter: do 350 osób,
- wysoki parter: do 400 osób,
- pozostałe piętra na wieżach: do 50 osób na każdym.

Biorąc pod uwagę sposób użytkowania, nie zakłada się jednoczesnego przebywania wymienionej liczby osób w poszczególnych częściach budynku jednocześnie, ponieważ, część osób będzie użytkownikami na różnych kondygnacjach budynku – przewiduje się maksymalnie łączny pobyt:

- w godz. 7-16 - od 1200 do 1600 osób,
- w godz. 16 - 20 od 60 - 150 osób,
- w godz. 20 - 6 od 2 – 10 osób obsługi.

Przy organizacji imprez, spotkań, konferencji itp. ilość osób przebywających w budynku może być większa, od podanych powyżej danych.

Z uwagi na sposób użytkowania budynek zaliczono do kategorii ZL III zagrożenia ludzi. Niski i wysoki parter (hall wejściowy, sale konferencyjne, restaurację i pozostałe lokale) z uwagi na możliwość przebywania w ich obrębie ludzi w grupach ponad 50 osób (ze względu na przyjęty podział na strefy pożarowe) zaliczono do kategorii ZL I zagrożenia ludzi. Kondygnację podziemną zaliczono do specyfiki produkcyjno-magazynowej (PM).

Podział na strefy pożarowe

Kondygnacja podziemna strefa zaliczona do specyfiki PM. Niski i wysoki parter stanowią jedną strefę pożarową zaliczoną do kategorii ZL I zagrożenia ludzi. Poszczególne kondygnacje w wieżach w zamyśle projektowym powinny stanowić odrębne strefy pożarowe zaliczone do kategorii ZL III.

Strefy powyższe powinny być wydzielone względem siebie oddzieleniami przeciwpożarowymi o klasie REI 120 odporności ogniowej i zamknięte drzwiami o klasie EI 60. Wszystkie drzwi przeciwpożarowe w budynku wyposażone są w samozamykacze. Przewody, rury i kable należy zabezpieczyć w miejscach przejść przez przegrody przeciwpożarowe przepustami o klasie EI 60 odporności ogniowej, a w ścianach oddzielen przeciwpożarowych o klasie EI 120. Przewody wentylacyjne w miejscach przejść przez elementy oddzielen przeciwpożarowych powinny być wyposażone w certyfikowane kłapy lub zawory odcinające, o klasie EIS odporności oddzielenia, sterowane przez system sygnalizacji pożaru.

Klasa odporności pożarowej

Budynek zaprojektowano w klasie „A” odporności pożarowej, wyłącznie z elementów nierozprzestrzeniających ognia (NRO). Konstrukcja nośna główna budynku posiada klasę R 240. Stropy wykonane są o klasie REI 120 odporności ogniowej. Stropodach – budynku wykonano o klasie R 30 odporności ogniowej konstrukcji i RE 30 dla przekrycia. W patio zaprojektowano dach odwrócony, przykryty folią pcv i żwirem, o klasie RE30. Pasy podokienne - nadprożowe posiadają klasę EI 120 odporności pożarowej i wysokość co najmniej 80 cm.

Ściany obudowy poziomych dróg ewakuacyjnych wraz z przeszkleniami powinny być wykonane o klasie EI 60 odporności ogniowej (na kondygnacjach biurowych ZL III nie dotyczy nieotwieranych naświetli umieszczonych na wysokości ponad 2 m od posadzki). Podłogi podniesione o więcej niż 20 cm ponad poziom stropu powinny mieć niepalną konstrukcję nośną oraz co najmniej niezapalne płyty podłogi od strony przestrzeni podpodłogowej, o klasie REI 30 odporności ogniowej.

W zakresie wystroju wnętrz w budynku powinny być użyte wyłącznie:

- materiały, których produkty rozkładu termicznego nie są bardzo toksyczne i silnie dymiące,
- wykładziny podłogowe i okładziny ścienne jak również stałe wbudowane elementy wyposażenia co najmniej trudno zapalne,
- okładziny sufitowe i sufity podwieszone, co najmniej niezapalne, nie kapiące i nie odpadające pod wpływem ognia.
- materiały wykończeniowe luźno zwisające, których właściwości spełniają wszystkie kryteria określone w badaniach zgodnych z PN odnoszących się do zapalności i rozprzestrzeniania płomienia przez wyroby włókiennicze.

Techniczne warunki ewakuacji

Komunikację wewnętrzną pionową pomiędzy kondygnacjami w każdej wieży zapewniają dwie wydzielone pożarowo klatki schodowe wyposażone w wentylację nadciśnieniową. Schody jednej klatki w obydwóch wieżach wykonano jako żelbetowe monolityczne, obudowane ścianami o klasie REI 60 odporności ogniowej z przesłonkami wyposażonymi w wentylację nadciśnieniową i zamknięto obustronnie drzwiami o klasie EI 30 odporności ogniowej, wyposażonymi w samozamykacze. Druga klatka w każdej wieży wykonana w konstrukcji stalowej. Pomiędzy niskim a wysokim parterem zapewniono też komunikację żelbetowymi schodami otwartymi.

Wieża „A” – klatka schodowa główna prowadzi od dachu do poziomu piwnic; klatka schodowa boczna prowadzi z XIX piętra na poziom piętra I. Na tym poziomie jest wyjście na zewnątrz budynku. Dalej prowadzi zejście schodami metalowymi na dach części niskiej i przejście oznakowaną drogą do klatki schodowej z wyjściem na zewnątrz budynku. Rękaw ewakuacyjny z dostępem na XIX piętrze, po rozwinięciu mocowany jest do zaczepu na dachu części niskiej.

Wieża „B” – klatka schodowa główna prowadzi od dachu do poziomu piwnic; klatka schodowa boczna prowadzi z XVIII piętra, na poziom piętra II. Na tym poziomie jest wyjście na zewnątrz budynku. Dalej prowadzi zejście schodami metalowymi na dach części niskiej i przejście oznakowaną drogą do klatki schodowej kawiarni z wyjściem na zewnątrz budynku. Rękaw ewakuacyjny dostępny na XVII piętrze, po rozwinięciu mocowany jest do zaczepu na poziomie „00” (na parkingu banku).

Drzwi ewakuacyjne

- poziom piwnic (poziom -1) – brama wjazdowa od strony wschodniej,
- wyjściowe z części warsztatowej, na stronę zachodnią,
- poziom parteru (poziom 00) – drzwi wyjściowe główne,
- drzwi ewakuacyjne w holach windowych,
- drzwi wejściowe z przychodni na taras,
- drzwi z zaplecza kuchennego, stołówki i auli na stronę północną – rampę,
- drzwi z klatki ewakuacyjnej kawiarni i kuchni na stronę północną,
- drzwi z sali konferencyjnej, łączące się schodami z wyjściem z przychodni.

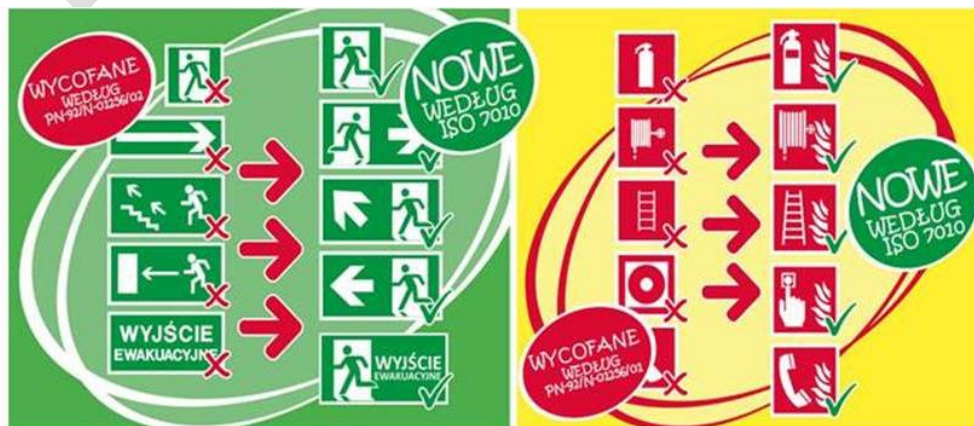
Dodatkowo przy wszystkich drzwiach ewakuacyjnych umieszczone są skrzynki z kluczami ewakuacyjnymi.

Do obsługi „rękawów ratunkowych” są wyznaczone i odpowiednio przeszkolone drużyny (pracownicy), a mianowicie: w wieży „A” pracownicy firm zlokalizowanych w wieży „A”, a w wieży „B” pracownicy „WĘGLOKOKS” S.A.

Wyjścia ewakuacyjne mają wymiary minimalne 0,9 x 2,0 m w świetle ościeżnicy.

Drogi, kierunki i wyjścia ewakuacyjne oznakowano znakami zgodnymi z PN, dotyczącą znaków bezpieczeństwa, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji.

Biorąc pod uwagę uchylenie normy PN-N-01256-02:1992 Znaki bezpieczeństwa – Ochrona przeciwpożarowa. w konsekwencji zastosowane w istniejących budynkach znaki bezpieczeństwa dotyczące ochrony przeciwpożarowej dopuszczonej do użytkowania jako spełniające wymagania wycofanych Polskich norm, mogą w nich nadal spełniać, swoją funkcję do czasu wystąpienia konieczności ich wymiany (np. w wyniku ich uszkodzenia lub tzw. „śmierci technicznej”).

Instalacje techniczne.

Budynek wyposażony jest w podstawowe instalacje techniczno – użytkowe, takie jak elektryczna, odgromowa, wentylacyjna i centralnego ogrzewania.

Instalacja elektryczna.

Budynek zasilany jest z sieci energetycznej dwiema niezależnymi liniami, napięciem 6 kV - w przypadku zaniku napięcia zasilania (awarii); przełączanie zasilania na drugą stację zasilającą, automatyczne. Zasilanie budynku w energię elektryczną poprzez 4 stacje transformatorowe 6 kV/0,4 kV, 3,2 MW i rozdzielnię główną 0,4 kV/0,23 kV. Spalinowy agregat prądotwórczy, zlokalizowany w podpiwniczeniu budynku, 200kVA. Kable elektryczne – prowadzone po drabinkach pod stropem piwnicy i dalej wydzielonymi szachtami w wieżach „A” i „B”. Szachty podzielono na odcinki szczelnymi grodziami przeciwpożarowymi z przepustami o klasie EI 120 odporności ogniowej, rozmieszczonymi w każdym stropie w części podziemnej, co trzy kondygnacje w części nadziemnej i od wysokości 25 m co każdą kondygnację.

Instalacja odgromowa

Budynek chroniony jest instalacją odgromową w wykonaniu podstawowym, to jest za pomocą zwodów poziomych niskich, nieizolowanych z wykorzystaniem naturalnych elementów przewodzących budynku połączonych z uziomem otokowym. Urządzenia i elementy zastosowane ponad pokryciem dachu chronione są zwodami podwyższonymi.

Instalacja wentylacyjna.

Przewody wentylacyjne wykonano z materiałów niepalnych. Jako izolację rur wodociągowych, instalacji grzewczej, wentylacji i klimatyzacji zastosowano wyłącznie materiały posiadające cechę nierozprzestrzeniających ognia (NRO).

System wentylacyjny obejmuje cały budynek i jest podzielony na sekcje. Z chwilą włączenia systemu pożarowego, na piętrze objętym pożarem w „wieży”, system ten odcina pozostałe kondygnacje za pomocą klap dymowych, i powoduje odwrotną pracę systemu wentylacji, tzn. wentylacja pracuje w odwrotnym ciągu.

Instalacja klimatyzacyjna.

Urządzenia do uzdatniania powietrza dla centralnej klimatyzacji, znajdują się w maszynowniach rozmieszczonych budynku i dostarczają 200 000 m³ powietrza/godz. Nawiew i odciąg powietrza dla każdego pomieszczenia odbywa się przewodami stalowymi, a zbiorcze kolektory prowadzone są w wydzielonych szachtach technologicznych. Sterowanie instalacją klimatyzacji realizowane jest przez systemy komputerowe. Moc instalacji chłodniczych wynosi łącznie około 2,1 MW (3 agregaty wody lodowej), moc instalacji grzewczych wynosi 3,2 MW (11 wymienników ciepła).

Instalacja gazowa.

W budynku nie występuje instalacja gazowa.

Instalacja ogrzewcza.

Zasilanie w energię ciepłą zapewniono z sieci miejskiej, poprzez wymiennikownię zlokalizowaną na poziomie -1. Rozprowadzenie ciepła zapewniono poprzez szachty instalacyjne.

Instalacja dźwiękowa-informacyjna – radiowęzeł.

Centrala systemu nagłośnienia umiejscowiona w pomieszczeniu centrali telefonicznej.

W skład systemu wchodzi: wzmacniacz, centrala, radio, odtwarzacz DVD, pulpit sterowniczy. W całym budynku rozmieszczone są we wszystkich pomieszczeniach głośniki radiowęzłowe, które służą do nadawania (retransmisji) audycji i nadawania komunikatów, a w chwili zadziałania Dźwiękowego Systemu Ostrzegawczego zostają wyłączone.

Przeciwpowozarowe zaopatrzenie w wodę

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 roku w sprawie przeciwpowozarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg powozarowych wynosi 20 dm³/s. Zapewniają ją dwa hydranty nadziemne, zainstalowane na sieci miejskiej, pierwszy w odległości 10,0 m, a drugi 22,0 m po stronie południowo-zachodniej.

Miejsca usytuowania hydrantów są oznakowane zgodnie z PN-N-01256-04:1997.

Droga pożarowa

Drogę pożarową doprowadzono od strony zachodniej i południowej, z wjazdem z ulicy Mickiewicza, umożliwiając przejazd pojazdów ratowniczo – gaśniczych PSP bez konieczności cofania. Jest ona usytuowana w odległości 5,0 do 10,0 m od elewacji budynku, posiada nawierzchnię utwardzoną o szerokości 4,0 m i dopuszczalnym nacisku 100 kN/oś i promienie skrętu co najmniej 11 m. Pomędzy drogą, a wyjściami ewakuacyjnymi z budynku zapewniono utwardzone dojścia o wymaganej szerokości. W tym obszarze nie występują żadne stałe elementy zagospodarowania terenu lub drzewa o wysokości przekraczającej 3 m, uniemożliwiające dostęp do elewacji budynku za pomocą podnośników i drabin mechanicznych.

3. GAŚNICE I URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE – WYPOSAŻENIE I ROZMIESZCZENIE

Aby przerwać proces palenia, należy wyeliminować jeden z czynników:

- usunąć materiał palny lub uczynić go niepalnym w lokalnie występujących warunkach np. poprzez impregnację ogniochronną,
- ochłodzić palące się ciało, a więc obniżyć jego temperaturę poniżej temperatury palenia się danego ciała,
- odciąć dopływ tlenu (odizolować palące się ciało od powietrza).

Środki gaśnicze, którymi posługujemy się w walce z pożarem mają takie właściwości, że albo obniżają temperaturę palącego się ciała, albo odcinają dostęp tlenu z powietrza, lub też spełniają oba te zadania jednocześnie.

3.1. Gaśnice – wyposażenie i rozmieszczenie

Budynek wyposażono w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic. Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w budynku:

Grupa pożaru	Rodzaj palącego się materiału i sposób jego spalania
	Pożary materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli np.: drewno, papier, węgiel tworzywa sztuczne, tekstylia, słoma, itp.
	Pożary cieczy palnych i materiałów stałych topiących się na skutek ciepła wytwarzanego podczas pożaru, np.: benzyna, nafta i jej pochodne, alkohol, aceton, eter, oleje, lakiery, tłuszcze, parafina, stearyna, pak, naftalen, smoła, itp.
	Pożary gazów palnych np.: acetylen, butan, metan, propan, wodór, gaz ziemny i miejski, itp.
	Pożary metali np.: aluminium, lit, sól, potas, glin i ich stopy, itp.
	Pożary tłuszczów i olejów spożywczych w urządzeniach kuchennych

Jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) powinna przypadać na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym zakwalifikowanej do kategorii ZL III oraz na każde 300 m² powierzchni strefy chronionej stałym urządzeniem gaśniczym oraz w strefach pożarowych PM o gęstości obciążenia ogniowego do 500 MJ/m².

Budynek zgodnie z powierzchnią wewnętrzną powinien być wyposażony w minimum 275 jednostek masy środka gaśniczego.

Na kondygnacjach każdej wieży przyjęto po 3 szt. gaśnic proszkowych, na poziomie -1 znajduje się 15 szt., na niskim parterze – 10 szt., a na wysokim – 8 szt. gaśnic (spełniających wymagania PN-EN). Dodatkowe gaśnice usytuowano na parterze w lokalach usługowych. Ponadto w rozdzielni elektrycznej, wentylatorowniach, wymiennikowni i pompowni umieszczono gaśnice śniegowe i koce gaśnicze z tkaniny szklanej. Zaplecze kuchenne wyposażone jest w gaśnicę przeznaczoną do gaszenia pożarów tłuszczów i olejów (grupy F).

Szczegółowe rozmieszczenie gaśnic zawierają plany graficzne.

Miejsca usytuowania gaśnic i kocy gaśniczych są oznakowane, znakami zgodnymi z PN- EN-ISO-7010:2012:

Użytkownicy są odpowiedzialni za zapewnienie dostępu do gaśnic.

SPOSOBY UŻYCIA SPRZĘTU GAŚNICZEGO

Użycie koca gaśniczego:

- chwycić za zwisające uchwyty i silnym pociągnięciem wyszarpnąć koc z zaplombowanego futerału,
- podbiec z kocem do ognia,
- rozwinąć koc przez strzepnięcie,
- narzucić koc na płonący przedmiot i otulić go przydeptując brzegi koca.

Uruchomienie gaśnic proszkowych GP-2x, GP-4x, GP-6x i GP-12x polega na:

- podejściu w pobliże źródła ognia,
- wyjęciu zawleczki,
- naciśnięciu dźwigni i skierowaniu strumienia proszku na źródło ognia.

Uruchomienie gaśnic proszkowych GP-2z, GP-4z, GP-6z i GP-12z polega na:

- podejściu do źródła ognia,
- wbiciu ręką zbijaka lub naciśnięciu dźwigni gaśnicy (nie należy odwracać gaśnicy do góry dnem!),
- naciśnięciu po ok. 2s dźwigni na zakończeniu gumowego węża i skierowaniu strumienia proszku na źródło ognia.

Uruchomienie gaśnic śniegowych polega na:

- podejściu z gaśnicą w pobliże źródła ognia,
- odkręceniu prawą ręką zaworu wrzecionowego lub przyciśnięciu dźwigni po wyciągnięciu zawleczki,
- chwyceniu jedną ręką za izolujący uchwyt przy dyszy wylotowej,
- skierowaniu drugą ręką dyszy - strumienia dwutlenku węgla na źródło ognia.

UWAGA! Należy ręką trzymać za rękojeść tuby, ponieważ w czasie wypływu dwutlenek węgla oziębia się do temperatury - 80°C.

W przypadku, gdy w budynku znajduje się gaśnica innego typu niż wyżej omówione, należy zapoznać się z opisem użycia gaśnicy, znajdującym się na obudowie gaśnicy.

Przy rozmieszczaniu gaśnic w budynku należy stosować następujące zasady:

- powinny być umieszczone w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy wejściach i korytarzach,
- w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki),
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1m,
- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m.

SPOSOBY PRAWDŁOWEGO GASZENIA POŻARU

1. Zbliżyć się do pożaru zgodnie z kierunkiem wiatru (wiatr w plecy) 2. Uruchomić gaśnicę (zgodnie z instrukcją) i skierować strumień środka gaśniczego na źródło ognia: a) w przypadku płonących poziomych powierzchni kierować, strumień gaśniczy na powierzchnię płonąca zaczynając od najbliższego brzegu, strumień kierować prawie równolegle do powierzchni płonącej, b) płonące spadające z góry na dół krople lub ciekąca ciecz palną gasić kierując strumień gaśniczy od góry do dołu, c) powierzchnie pionowe gasić od dołu do góry. 3. W przypadku konieczności gaszenia pożaru większą liczbą gaśnic, należy zastosować je jednocześnie. 4. Po ugaszeniu dopilnować, aby nie doszło do wtórnego zapłonu. 5. Gaśnice po ich użyciu skierować do warsztatu.	
--	---

3.2. Urządzenia przeciwpożarowe

Budynek został wyposażony w następujące urządzenia przeciwpożarowe:

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Na parterze w portierni, obok panelu centrali sygnalizacji pożarowej znajduje się przycisk przeciwpożarowego wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów poza związanymi z działaniem urządzeń przeciwpożarowych. Jego użycie nie powoduje samoczynnego załączenia drugiego źródła energii elektrycznej. Miejsce usytuowania przycisku wyłącznika prądu oznakowano zgodnie z PN-N-01256-4:1997.

W przypadku braku zasilania budynku – techniczne instalacje bezpieczeństwa są zasilane z agregatu prądotwórczego, który zostaje automatycznie uruchomiony po ok. 5 min. od zaniku napięcia, i są to: dźwigi ratownicze, oświetlenie awaryjne, hydroforownia, pompa instalacji tryskaczowej, wentylacja pożarowej.

System sygnalizacji pożarowej

System sygnalizacji pożarowej zapewnia pełną ochronę budynku. Oznacza to, że chronione są wszystkie zasadnicze pomieszczenia. Zwolnionymi z ochrony są jedynie sanitariaty i przewody wentylacyjne. Zastosowano instalację adresowalną, pętlową gwarantującą wysoką niezawodność i jakość funkcjonowania, pracującą w układzie dialogowym. Ze względu na różnorodność asortymentową produktów pomieszczenia chronione będą jako podstawową optyczną czujką dymu, przydatną do wykrywania wszystkich rodzajów pożarów od TF1 do TF5. W pomieszczeniach socjalnych i zaplecza kuchennego przewidziano czujki temperaturowe, nadmiarowo-różniczkowe. W całym budynku zgodnie z zasadami projektowania rozmieszczono ręczne ostrzegacze pożarowe; zapewniając drogę przejścia do najbliższego do 30 m. Miejsca ich lokalizacji oznakowano zgodnie z PN-EN ISO 7010:2012.

Zastosowano system firmy Honeywell/Essex - typ systemu IQ8Control, składa się on z trzech central IQ8Control M wyposażonych w 16 pętli pożarowych pracujących w sieci, połączenie z komputerem wykonano w oparciu o moduł SEI. Dwie centrale są umieszczone w szachtach wentylacyjnych każdej z wież „A i B” na poziomie 10. Centrale są połączone ze sobą w sieć, kablem niepalnym HTKSH PH90 ekranowanym 1x2x0,8. Całość systemu sieciowego uzupełnia centrala nr 1, umieszczona w pomieszczeniu przy recepcji (do pomieszczenia przeniesiono pulpit mikrofonowy systemu DSO). W celu pełnej weryfikacji stanu systemu zastosowano oprogramowanie WINMAG.

Instalacja sygnalizacji pożaru realizuje następujące funkcje:

- dwustopniowe alarmowanie po wykryciu pożaru,
- emisję sygnału akustycznego w centrali CSP i wyświetlenie komunikatu na wyświetlaczu ciekłokrystalicznym CSP,
- automatyczne powiadomienie KM PSP w Katowicach w przypadku alarmu II stopnia poprzez urządzenie transmisji alarmu (z przesłaniem informacji o pożarze drogą radiową i telefoniczną do ACO w KM PSP, poprzez UTA),

- automatycznie uruchomienie komunikatu ewakuacyjnego poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy na kondygnacji objętej pożarem oraz przyległych, (w przypadku wież jednej kondygnacji poniżej i dwóch powyżej),
- wyłączenie zespołów wentylacji bytowej i klimatyzacji w całym budynku,
- zamknięcie klap ppoż. wentylacji bytowej w przewodach wentylacyjnych,
- otwarcie klap wentylacji pożarowej na kondygnacji objętej pożarem,
- zapewnienia dopływu powietrza uzupełniającego do oddymiania (otwarcie okien napowietrzających na dachach wieży, kondygnacja „A20” i „B18”),
- uruchomienie wentylatorów napowietrzających klatki schodowe, korytarze i szyby windowe,
- uruchomienie wentylatorów wyciągowych, pożarowych,
- sprowadzenie dźwigów osobowych na parter, w tym ratowniczych, otwarcia ich drzwi i blokady dalszego działania,
- wyłączenie systemu kontroli dostępu, zwolnienie kołowrotów (tripodów), bramek przejściowych na niskim i wysokim parterze, drzwi rozsuwanych, bramy wjazdowej w podpiwniczeniu jak również włączenie oświetlenia ewakuacyjnego na klatkach schodowych, holach oraz awaryjnego (110V).

Organizacja alarmu pożarowego

Po otrzymaniu sygnału pożarowego z czujek, tryskaczy lub przycisku ROP na wyświetlaczu centrali SSP wyświetla się nr grupy, nr elementu oraz opis słowny zagrożonego pomieszczenia. Zadziałanie czujki wywołuje alarm optyczny i akustyczny (ALARM I STOPNIA) w centrali (oraz uruchomiony zostaje pętlowy sygnalizator akustyczno-optyczny w zlokalizowany w pomieszczeniu recepcji) przez czas $T1=30\text{sek}$ i przeznaczony jest on na zgłoszenie się personelu obsługującego system SSP. Jeżeli w czasie $T1$ obsługa nie podejmie działań przy centrali SSP, przechodzi ona automatycznie do ALARMU II STOPNIA. Zgłoszenie się personelu przedłuża czas trwania ALARMU I STOPNIA o czas na weryfikację alarmu pożarowego $T2=240\text{sek}$ mierzony od chwili potwierdzenia. Po czasie $T2$, jeżeli obsługa wcześniej nie przeprowadzi kasowania alarmu następuje ALARM II STOPNIA – POŻAROWY. Przejście systemu sygnalizacji pożarowej w stan alarmu II stopnia w przypadku alarmu z czujek w danej strefie pożarowej powoduje rozpoczęcie

procedur sterowania instalacjami i urządzeniami przeciwpożarowymi. Wciśnięcie któregośkolwiek przycisku (ROP) wywołuje od razu ALARM II STOPNIA.

Dźwiękowy system ostrzegawczy

System został wykonany w całym budynku i zapewnia rozgłaszanie komunikatów głosowych dla potrzeb sprawnej ewakuacji osób w nim przebywających, nadawanych automatycznie po otrzymaniu sygnału z systemu sygnalizacji pożarowej, a także przez operatora – we wszystkich pomieszczeniach, w których mogą przebywać ludzie.

System DSO wykonany w oparciu o sprzęt Firmy Mercor Venas, szafy sprzętowe zamontowane w pomieszczeniu podpiwniczenia pod wieżą „B”.

W skład systemu wchodzi :

- 3 szafy sprzętowe zawierające wzmacniacze , moduły kontroli linii , zasilacze oraz system zasilania rezerwowego,
- mikrofon strażaka zamontowany na ścianie w pomieszczeniu z szafami DSO,
- wyniesiony mikrofon strażaka na pulpicie z rozszerzeniami, zamontowany w recepcji.

Podstawowe informacje przekazywane przez DSO:

- komunikaty ewakuacyjne i alarmowe (ostrzegawcze) przekazywane w sytuacjach wymagających natychmiastowej ewakuacji.
- komunikaty odwołujące powiadamiają o ustaniu zagrożenia.

Automatyczne nadawanie komunikatów

Wykrycie pożaru poprzez system SSP i uruchomienie alarmu II stopnia powoduje automatyczne nadawanie komunikatów alarmowych ewakuacyjnych w zagrożonej strefie budynku i bezpośrednio przyległych do zagrożonej strefy, a także na drodze ewakuacji z zagrożonej strefy (na klatkach),

Nadawanie komunikatu przez „mikrofon strażaka”

Mikrofon umożliwia wybór strefy rozgłaszania oraz nadawanie komunikatów na wypadek zagrożeń pożarowych oraz innych mogących wpłynąć na bezpieczeństwo osób przebywających w obrębie budynku. Komunikaty słowne nadawane z mikrofonu strażaka w trybie alarmowym posiadają najwyższy priorytet, co oznacza, że podczas ich nadawania będą wstrzymywane komunikaty automatyczne.

Komunikaty głosowe

Treść komunikatów automatycznych, ilość języków (język polski i angielski) została uzgodniona z właścicielem budynku.

Treść komunikatu ewakuacyjnego:

„Z uwagi na państwa bezpieczeństwo, prosimy opuścić budynek najbliższym wyjściem, proszę nie używać wind.”

Treść komunikatu odwołującego:

„Uwaga, uwaga! Nie potwierdzono zagrożenia pożarowego w budynku. Odwołuje się stan alarmowy.”

Komunikat odwołujący uruchamiany jest przez osobę obsługującą system DSO ze stanowiska zarządzania systemem przy pomocy centralnego pulpitu mikrofonowego („mikrofonu strażaka”).

Komunikat głosowy poprzedzony jest sygnałem „syreny alarmowej”.

Komunikaty alarmowe ewakuacyjne nadawane są zawsze w obrębie danej strefy pożarowej, w której wystąpił alarm oraz w sąsiednich strefach pożarowych.

Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego

W budynku wykonane jest oświetlenie awaryjne (zapasowe i ewakuacyjne). Oprawy zainstalowano na drogach i ciągach ewakuacyjnych, w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym, przy drzwiach wyjściowych prowadzących na zewnątrz budynku oraz w pomieszczeniach, których funkcjonowanie jest niezbędne w trakcie awarii podstawowego zasilania, to jest technicznych, elektrycznych, wentylacyjnych, pompowni i ochrony budynku (portierni). Zapewniono natężenie oświetlenia ewakuacyjnego wynoszące 1,0 lx na powierzchni dróg oraz 5,0 lx przy urządzeniach przeciwpożarowych i w pomieszczeniach technicznych, działające przez co najmniej 1 godzinę od zaniku zasilania podstawowego.

Oprawy oświetlenia awaryjnego zasilane są z baterii akumulatorowych, usytuowanych w wydzielonym pomieszczeniu na poziomie -1. W całym budynku powinny być zastosowane podświetlane znaki wskazujące kierunki ewakuacji.

Hydranty wewnętrzne 25, 52 i zawory hydrantowe 52

Hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe to urządzenia przeciwpożarowe umieszczone na instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, umożliwiające podanie strumieni wody do celów przeciwpożarowych.

Hydranty i zawory spełniają wymagania Polskich Norm dotyczących tych urządzeń będących odpowiednikami norm europejskich (EN).

Hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe używane są do gaszenia pożarów grupy A, tj. ciał stałych oraz do chłodzenia powierzchni przedmiotów znajdujących się w sąsiedztwie źródła ognia. Zabrania się używania hydrantów do gaszenia urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem.

Uruchamianie hydrantu wewnętrznego:

- otworzyć szafkę hydrantową,
- rozwinąć wąż tłoczny,
- otworzyć zawór hydrantu,
- skierować strumień wody do ogniska pożaru.

Zawory hydrantowe nie są wyposażone w węże pożarnicze.

Zasięg hydrantów w poziomie powinien obejmować całą powierzchnię chronionej strefy budynku. Hydranty wewnętrzne Ø25 i Ø52 w liczbie 165 szt. w całym budynku są zasilane bezpośrednio z dwóch zbiorników o poj. 150 m³ każdy, poprzez hydrofor (1,3 MPa). Hydranty 52 zlokalizowane są w przedsionkach (śluzach pożarowych), pomiędzy klatką schodową komunikacyjną (betonową), a holem windowym, t.j.: na wszystkich poziomach wieży „A” i wieży „B” - po 2 szt., na poziomach „E”, „PO” i „0” po 4 szt. i na poziomie -1 (podpiwniczenie) - 3 szt.

W klatkach schodowych wież „A” i „B”, co trzy piętra rozmieszczone są skrzynki z zestawem czterech sztuk węży pożarniczych Ø52 i dwóch prądownic.

Hydranty 25 zlokalizowane są na korytarzach wszystkich poziomów wież „A” i „B”, po 2 szt., na poziomie „E” – 4 szt. i na poziomie „0” - 3 szt., (hydranty wyposażone są w węże półsztywne z prądownicami).

W przedsionkach klatek schodowych głównych zainstalowano na nawodnionych pionach zawory hydrantowe ZH-52, w ilości po jednym na każdym pionie, a na

kondygnacjach podziemnych i usytuowanych powyżej 25 m, po dwa zawory na pionie, na każdej kondygnacji.

Minimalna wydajność poboru wody mierzona na wylocie prądownicy powinna wynosić dla hydrantu 25 – 4,0 dm³/s, dla hydrantu 52 – 10,0 dm³/s, a dla zaworu hydrantowego 52 – 10,0 dm³/s.

Szczegółowe rozmieszczenie szafek hydrantowych przedstawia plan ewakuacyjny. Lokalizację hydrantów oznakowano zgodnie z PN-EN ISO 7010:2012:

Przed każdym hydrantem powinna być zapewniona dostateczna przestrzeń do rozwinięcia linii gaśniczej.

Instalacja tryskaczowa i pompownia przeciwpożarowa

Zaprojektowano instalację tryskaczową w oparciu o standard VDS. Ochroną pełną objęto pomieszczenia magazynowe i warsztatowe na poziomie -1. Zadziałanie instalacji tryskaczowej przekazywane jest jako sygnał pożaru (alarm II stopnia bez jakiegokolwiek czasowej zwłoki) do centrali systemu sygnalizacji pożarowej i dalej w systemie monitorowania do KM PSP w Katowicach.

Pompownię tryskaczową (hydrantową) wraz ze zbiornikami zapasu wody usytuowano na kondygnacji „-1”. Wydajność pompy i pojemność zbiornika wyznaczono dla maksymalnego poboru wody do gaszenia i czasu działania 60 minut.

Wentylacja nadciśnieniowa zapobiegająca rozprzestrzenianiu się dymu

System wentylacji pożarowej ma za zadanie zapewnienie odpowiednich warunków ewakuacji użytkowników w czasie niezbędnym na jej przeprowadzenie oraz poprawę warunków przeprowadzenia działań ratowniczych przez służby ratownicze.

Dwie klatki schodowe, korytarze i szyby windowe wyposażone są w urządzenia zapobiegające ich zadymieniu. W klatkach zainstalowano jednostki systemu różnicowania ciśnienia (lub klapy upustowe) zapewniające nieprzekroczenie górnej granicy nadciśnienia, w celu uniknięcia nadmiernych oporów związanych z otwarciem drzwi ewakuacyjnych.

Uruchomienie systemu powoduje, że po zamknięciu się wszystkich klap "pożarowych" na piętrach nieobjętych pożarem, uruchomione zostają wentylatory nadciśnieniowe (napowietrzające) klatki schodowe i szyby windowe, łącznie 6 szt. oraz wentylator wyciągowy zainstalowany na końcu przewodu powietrznego klimatyzacji, na dachu wieży.

Taki układ powoduje, że system pracuje w układzie odwróconego ciągu i powietrze tłoczone przez wentylatory nadciśnieniowe na klatki schodowe i szyby windowe przedostaje się przez przedsionki (szczeliny w otworach drzwi lub ich otwarcie) do holu windowego skąd jest wyciągane z piętra objętego pożarem przez wentylator wyciągowy ponad dach wieży.

Dźwig dla ekip ratowniczych

Dźwigi ratownicze obsługują wszystkie kondygnacje. Szerokość wejścia do kabiny wynosi co najmniej 0,8 m. Czas przejazdu kabiny pomiędzy skrajnymi (najbardziej oddalonymi) przystankami nie przekracza 60s (od zamknięcia drzwi). Zasilanie realizowane jest przed przeciwpożarowego wyłącznika prądu kablem o klasie PH 90 odporności ogniowej. Miejsce usytuowania dźwigów oznakowano zgodnie z PN.

W razie wykrycia pożaru w budynku realizowany jest scenariusz zjazdu na parter, otwarcia drzwi i zablokowania dalszego działania, do czasu ustąpienia sygnału alarmu pożarowego. Uruchomienie kabiny dźwigu ratowniczego możliwe jest przez użycie klucza znajdującego się w pomieszczeniu ochrony, na polecenie kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą.

Kłapy przeciwpożarowe

Kłapy odcinające są zamontowane w przewodach wentylacyjnych w miejscach ich przejść przez przegrody przeciwpożarowe o klasie odporności ogniowej EIS tych przegród, uruchamiane przez system sygnalizacji pożaru.

4. ZASADY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W BUDYNKU URZĄDZEŃ I GAŚNIC.

Wszystkie instalacje bezpieczeństwa pożarowego należy indywidualnie testować. Nie należy dokonywać żadnych zmian lub modyfikacji w istniejących systemach bez uprzedniej konsultacji z projektantem i instalatorem danego urządzenia. Jest to szczególnie ważne, gdy systemy są połączone i ich funkcjonowanie opiera się na wzajemnym współdziałaniu. Urządzenia przeciwpożarowe (przeciwpożarowy wyłącznik prądu, hydranty wewnętrzne i zewnętrzne, zawory hydrantowe, instalacja tryskaczowa i pompownia przeciwpożarowa, oświetlenie awaryjne, urządzenia oddymiające, system sygnalizacji pożaru, dźwiękowy system ostrzegawczy, dźwigi dla ekip ratowniczych, klapy przeciwpożarowe, okna napowietrzające na dachu) i gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno – ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i konserwacyjne powinny być prowadzone w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, minimum 1 raz w roku.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice powinny posiadać dopuszczenie do stosowania w ochronie przeciwpożarowej, wydane przez Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej w Józefowie.

Odpowiedzialnymi za konserwacje oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic jest właściciel budynku, bądź zgodnie z zawartymi umowami cywilnoprawnymi użytkownicy poszczególnych powierzchni.

Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych należy prowadzić według przedstawionych zasad, bądź zgodnie z zawartymi umowami serwisowymi. Częstotliwość i zakres czynności uzależnione są bezpośrednio od rodzaju urządzenia przeciwpożarowego. Powinny one zostać ustalone w oparciu o Polskie Normy, standardy zastosowane przy sporządzaniu projektu, dokumentacje techniczno – ruchowe oraz instrukcje obsługi producentów urządzeń. Poniżej zestawienie urządzeń przeciwpożarowych, dla których określono typ i czasookres badań oraz wymagania dla osób wykonujących czynności.

Lp.	Nazwa urządzenia /instalacji	Typ badań	Czasookres badań	Wymagania dla serwisantów
1.	Sieć hydrantów zewnętrznych	Kontrola roczna (sprawdzenie ciśnienia i wydajności, ukompletowania armatury, oznakowania, szczelności zasuw)	1 raz w roku	Serwis autoryzowany (właściciel)
2.	Instalacja sygnalizacji pożaru	Obsługa codzienna zakres zgodny z CEN/TS 54-14:2004	codziennie	Serwis techniczny budynku
		Obsługa miesięczna zakres zgodny z CEN/TS 54-14:2004	1 raz w miesiącu	Serwis techniczny budynku
		Obsługa kwartalna zakres zgodny z CEN/TS 54-14:2004	4 razy w roku	Serwis techniczny budynku
		Obsługa roczna zakres zgodny z CEN/TS 54-14:2004	1 raz w roku	Serwis autoryzowany
3.	Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego	Test codzienny – inspekcja wzrokowa– zakres zgodny z PN-EN 50172 pkt. 7.2.2	codziennie	Serwis techniczny najemcy
		Test comiesięczny – zakres zgodny z PN-EN 50172 pkt. 7.2.3	1 raz na miesiąc	Serwis techniczny najemcy
		Test coroczny – zakres zgodny z PN-EN 50172 pkt. 7.2.4	1 raz w roku	Serwis techniczny budynku
4.	Kłapy przeciwpożarowe	Próby roczne – zakres zgodny DTR i wytycznymi producenta	1 raz w roku	Serwis techniczny
5.	Instalacja hydrantów wewnętrznych i zaworów hydrantowych	Przegląd rutynowy– zakres zgodny z PN-EN 671-3	1 raz na kwartał	Serwis techniczny budynku
		Przegląd roczny – zakres zgodny z PN-EN 671-3	1 raz w roku	Serwis autoryzowany
		Sprawdzenie węży stanowiących wyposażenie hydrantów na ciśnienie wewnętrzne	1 raz na 5 lat	Serwis autoryzowany
6.	Urządzenia oddymiające – wentylacja nadciśnieniowa	Kontrola tygodniowa - zakres zgodny z PN-EN 12101-6	1 raz na tydzień	Serwis techniczny budynku
		Kontrola miesięczna - zakres zgodny z z PN-EN 12101-6	1 raz w miesiącu	Serwis techniczny obiektu
		Kontrola coroczna - zakres zgodny z PN-EN 12101-6	1 raz w roku	Serwis techniczny + Serwis autoryzowany
7.	Okna napowietrza-jące na dachu	Próby półroczne – zakres zgodny DTR i wytycznymi producenta	1 raz w roku	Serwis techniczny
8.	Dźwiękowy System Ostrzegawczy	Inspekcja dotycząca konserwacji zgodnie z PN-EN 60849 pkt. 7.3	2 razy w roku	Serwis autoryzowany
9.	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Sprawdzenie działania	1 raz w roku	Serwis techniczny budynku
10.	Dźwig dla ekip ratowniczych	Próby roczne – zakres zgodny DTR i wytycznymi producenta	co najmniej 1 raz w roku	Uprawniony konserwator i UDT
11.	Instalacja tryskaczowa i pompownia	Kontrola tygodniowa - zakres zgodny z Vds CEA	1 raz na tydzień	Serwis techniczny budynku
		Kontrola miesięczna - zakres zgodny z z Vds CEA	1 raz w miesiącu	Serwis techniczny budynku
		Kontrola kwartalna - zakres zgodny z z Vds CEA	4 razy w roku	Serwis techniczny budynku
		Kontrola półroczna - zakres zgodny z z Vds CEA	1 raz na 6 miesięcy	Serwis techniczny budynku
		Kontrola coroczna - zakres zgodny z z Vds CEA	1 raz w roku	Serwis techniczny + Serwis autoryzowany

Należy zwrócić uwagę na fakt, iż większość czynności kontrolno - konserwacyjnych wykonywanych codziennie, co tydzień lub, co miesiąc, może być realizowane przez użytkownika z wykorzystaniem służb serwisowych obiektu. Dla urządzeń przeciwpożarowych powinno się założyć odpowiednie „Książki Przeglądów i Konserwacji”, w których na bieżąco należy odnotować wszystkie wykonane czynności kontrolne i konserwacyjne, a także prowadzone przeróbki oraz naprawy instalacji.

ZAKRESY CZYNNOŚCI KONSERWACYJNYCH I PRZEGŁĄDÓW WYBRANYCH URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH

Instalacja hydrantów wewnętrznych (zakres czynności zgodnie z PN-EN 671-3: 2002 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja hydrantów wewnętrznych z węzłem półsztywnym i hydrantów wewnętrznych z węzłem płasko składanym).

Przegląd rutynowy - kwartalny

Regularną kontrolę wszystkich hydrantów wewnętrznych powinna przeprowadzić osoba odpowiedzialna lub jej przedstawiciel w odstępach czasu zależnych od warunków otoczenia i/lub ryzyka/przypadku zagrożenia pożarowego w celu upewnienia się, że każdy hydrant:

- jest zlokalizowany w zaprojektowanym miejscu,
- nie jest zastawiony, jest widoczny ma czytelne oznakowanie i instrukcję,
- nie ma widocznych uszkodzeń, oznak korozji oraz wycieków.

Osoba odpowiedzialna powinna podjąć niezwłoczne działania w celu usunięcia zauważonych nieprawidłowości.

Przegląd roczny

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną.

Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

- a) urządzenie nie jest zastawione, nieuszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- b) instrukcje obsługi są czyste i czytelne;

- c) miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- d) mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamocowane;
- e) wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu i miernika ciśnienia);
- f) miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
- g) wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakies uszkodzenia powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
- h) zaciski lub taśmowanie węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- i) zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;
- j) w przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyla się o 180^0 ;
- k) w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;
- l) w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;
- m) stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę należy zwrócić na to, czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- n) jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
- o) prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
- p) praca prądownic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane;
- q) pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia; jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany jako „USZKODZONY” i należy o tym powiadomić użytkownika/właściciela.

Podczas wykonywanego pomiaru wydajności należy zmierzyć możliwość jednoczesnego poboru wody z czterech sąsiednich hydrantów wewnętrznych.

Zawory hydrantowe 52

Przegląd i konserwacja polegają m.in. na sprawdzeniu czy:

- urządzenia nie są zastawione i uszkodzone, a elementy ich nie są skorodowane i przeciekające;
 - miejsca usytuowania są wyraźnie oznakowane;
 - mocowania do ścian są odpowiednie i pewnie zamontowane;
 - wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wyniki pomiarów w tabeli);
 - zawory odcinające są właściwego typu i działają łatwo i prawidłowo;
 - stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, nie wykazują oznak zużycia;
 - szafki nie noszą oznak uszkodzenia, a drzwiczki ich łatwo się otwierają;
 - sprawdzeniu podłączenia węża tłocznego do nasad zaworów hydrantowych,
- Podczas wykonywanego pomiaru wydajności należy zmierzyć możliwość jednoczesnego poboru wody z czterech sąsiednich zaworów hydrantowych.

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na pięć lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji zgodnie z EN 671-1 i/lub EN 671-2.

System sygnalizacji pożarowej (zakres czynności zgodnie z CEN/TS 54-14:2004 Specyfikacja Techniczna. Systemy sygnalizacji pożarowej. Część 14. Wytyczne planowania, projektowania, instalowania, odbioru, eksploatacji i konserwacji.)

Obsługa codzienna

Zarządca powinien zapewnić, aby codziennie było sprawdzone:

- 1) czy centrala, tablica i panel wskazują stan dozoru lub, czy każde odchylenie od stanu dozoru jest odnotowane w książce pracy i, czy we właściwy sposób została zawiadomiona firma prowadząca konserwację;
- 2) czy przy każdym alarmie zarejestrowanym od poprzedniego dnia podjęto odpowiednie działania;
- 3) czy, jeżeli instalacja była wyłączona, sprawdzana lub wyciszona, to została przywrócona do stanu dozoru.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

Obsługa miesięczna

Co najmniej raz w miesiącu użytkownik lub zarządca powinien zapewnić, aby:

- 1) zapasy papieru, tuszu lub taśmy dla drukarki były wystarczające.
- 2) przeprowadzono test wskaźników, a każdy fakt niesprawności jakiegoś wskaźnika został odnotowany.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

Obsługa kwartalna

Co najmniej jeden raz na każde trzy miesiące użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, aby specjalista:

- 1) sprawdził wszystkie zapisy w książce pracy i podjął niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji;
- 2) spowodował zadziałanie co najmniej jednego ręcznego ostrzegacza pożarowego lub czujki w każdej strefie w celu sprawdzenia, czy centrala sygnalizacji pożarowej prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia ostrzegawcze i pomocnicze;
- 3) sprawdził, czy monitoring uszkodzeń centrali sygnalizacji pożarowej funkcjonuje prawidłowo;
- 4) przeprowadził wszystkie inne kontrole i próby określone przez wykonawcę, dostawcę lub producenta;
- 5) dokonał rozpoznania, czy w budynku nastąpiły jakieś zmiany budowlane lub w jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz sygnalizatorów akustycznych i – jeżeli tak – dokonał stosownych oględzin.

Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

Obsługa roczna

Co najmniej jeden raz w roku, użytkownik i/lub zarządca powinien zapewnić, aby specjalista:

- 1) przeprowadził próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej;
 - 2) sprawdził każdą czujkę na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta;
UWAGA: Chociaż każda czujka powinna być sprawdzona raz w roku, dopuszcza się sprawdzanie kolejnych 25 % czujek przy kolejnej kontroli kwartalnej.
 - 3) sprawdził zdatność centrali sygnalizacji pożarowej do uaktywniania wszystkich funkcji pomocniczych;
 - 4) sprawdził wzrokowo, czy wszystkie połączenia kablowe i sprzęt są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone;
 - 5) dokonał oględzin, w celu ustalenia, czy w budynku nastąpiły jakieś zmiany budowlane lub w jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz sygnalizatorów akustycznych. Oględziny powinny także potwierdzić, czy pod każdą czujką jest utrzymana wolna przestrzeń, co najmniej 0,5 m we wszystkich kierunkach i, czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne, i widoczne.
 - 6) sprawdził i przeprowadził próby wszystkich baterii akumulatorów.
- Każda zauważona nieprawidłowość powinna być odnotowana w książce pracy i możliwie szybko usunięta.

Dźwiękowy system ostrzegawczy zakres czynności zgodnie z PN-EN 60849:2001 Dźwiękowe Systemy Ostrzegawcze. Przeprowadzenie obsługi i konserwacji systemu sygnalizacji i alarmu pożarowego polega na prowadzeniu:

1. Obsługi bieżącej
2. Obsługi codziennej
3. Obsługi półrocznej

Ad. 1. Zakres obsługi bieżącej:

- 1.1. Bieżące obsługiwanie urządzenia,
- 1.2. Zapisywanie w „Książce Przeglądów Technicznych i Kontroli DSO” zdarzeń sygnalizowanych przez system,
- 1.3. Powiadamianie o awariach i wyłączeniu elementów z systemu specjalście ds. technicznych,

Ad. 2. Zakres obsługi codziennej:

- 2.1. Sprawdzenie poprawności, pracy urządzeń w następującym zakresie:

- sprawdzenie poprawności zasilania,
- sprawdzenie czy w poprzednim dniu jakieś elementy nie zostały odłączone i czy zostało to zgłoszone specjalście ds. technicznych,
- ciągle sprawdzanie wizualne głośników np. czy nie są przysłonięte towarem itp.

2.2. Odnotowanie w „Książce Przeglądów Technicznych i Kontroli DSO” uwag o usterkach w pracy systemu,

2.3. Informowanie specjalisty ds. technicznych o jakichkolwiek nieprawidłowościach w pracy instalacji.

Ad. 3. Zakres kontroli i konserwacji półrocznej DSO

Rodzaj prewencyjnych czynności konserwacyjnych podczas użytkowania systemu zależy od warunków otoczenia. Wszystkie wzmacniacze mocy posiadają wentylatory, które wdmuchują do wnętrza urządzeń powietrze wraz z zanieczyszczeniami z otoczenia. Sprawia to, że konieczne jest okresowe przeprowadzanie zabiegów konserwacyjnych gwarantujących poprawną pracę urządzeń:

Rodzaj testu	Zakres
Inspekcja półroczna	Podczas inspekcji należy wykonać następujące czynności: • podkurzać wnętrza wzmacniaczy (<u>wykonywać po odłączeniu źródeł zasilania</u>). Zwracać uwagę na wloty wentylatorów na płytach czołowych, • sprawdzić stan napięcia ładowania akumulatorów, • akumulatory wymieniać nie rzadziej niż co 4 lata, • sprawdzić poprawność działania wzmacniaczy rezerwowych, • sprawdzić rejestr zdarzeń, • przesłuchać komunikaty zapisane w pamięci flash kontrolera sieciowego, • sprawdzić połączenie między centralą sygnalizacji alarmu pożarowego a sterownikiem sieciowym DSO, zwracać uwagę na poprawność „reakcji” systemu DSO na sygnały sterujące, • przetestować poprawność działania stacji mikrofonowej i jej rozszerzeń (w tym mikrofonu strażaka), • monitorować działanie wentylatora wyciągowego oraz odkurzać wnętrza szaf rack, • przeprowadzać kontrolę działania wszystkich głośników działających w systemie DSO, • Sprawdzać łączność ze wszystkimi elementami systemu rozproszonego (expandery audio, wyniesione stacje mikrofonowe) • Obudowy urządzeń, płyty czołowe, klawiatury stacji wywoławczych należy czyścić miękką szmatką, delikatnie zwilżoną roztworem wody i łagodnego detergentu (do czyszczenia

	nie używać materiałów i środków ściernych oraz rozpuszczalników, alkoholi, itp.).
--	---

Instalacja oświetlenia ewakuacyjnego (zakres czynności zgodnie z PN-EN 50172:2005 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego). Ponieważ istnieje możliwość uszkodzenia zasilania oświetlenia podstawowego w krótkim czasie po testowaniu instalacji oświetlenia awaryjnego lub podczas kolejnego ładowania akumulatorów - testy, które wymagają pełnego przewidzianego dla nich czasu trwania, powinny być, o ile to możliwe, podejmowane w okresach o niskim ryzyku wystąpienia zagrożenia. Pozwoli to na bezpieczne ponowne naładowanie akumulatorów.

Rodzaj testu	Zakres
Test codzienny	Wskaźniki prawidłowości działania zasilania oprawy powinny być sprawdzane wzrokowo. Inspekcja wzrokowa wskaźników ma rozpoznać stan gotowości systemu do pracy oraz rozpoznać, czy system nie wymaga przeprowadzenia testu.
Test comiesięczny	Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki krótkotrwałych testów należy rejestrować. Zakres: a) Włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku wyjścia oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym, poprzez symulację uszkodzenia zasilania podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci. Podczas tego okresu należy sprawdzać wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy istnieją, czy są czyste oraz, czy prawidłowo funkcjonują. Na końcu każdego testu okresowego zaleca się przywrócenie zasilania oświetlenia podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego. b) Dodatkowo do a), w przypadku systemów centralnych akumulatorów należy sprawdzić prawidłowość działania systemu monitorowania.
Test coroczny	Jeżeli stosowane są automatyczne urządzenia testujące, to wyniki pełnych znamionowych testów czasu trwania należy rejestrować. Zakres: a) Każdą oprawę oświetleniową i znak oświetlony wewnątrz należy testować przez taki czas, jak dla testów comiesięcznych, jednakże

	w przypadku pełnego znamionowego czasu trwania – zgodnie z instrukcją producenta. b) Należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić każdą lampkę kontrolną lub urządzenie w celu upewnienia się, że wskazują one na przywrócenie zasilania podstawowego. Zaleca się sprawdzenie poprawności działania układu testowania. c) W dzienniku należy zapisać datę testu i jego wyniki.
--	---

Ponadto co najmniej raz na 5 lat zaleca się zmierzenie natężenia oświetlenia wzdłuż dróg ewakuacyjnych.

Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu

- sprawdzić czy jest prawidłowo oznakowany i czy nie posiada uszkodzeń mechanicznych,
- sprawdzić poprawność jego zadziałania, tj. czy odcina napięcie na wszystkich obwodach elektrycznych z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia przeciwpowozarowe, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas powozaru,
- sprawdzić stan styków elektrycznych,
- sprawdzić mocowanie kabli na zaciskach, jeżeli są luźne należy je dokręcić.

Urządzenia oddymiające

(zakres czynności zgodnie z DTR i wytycznymi producenta). Co najmniej jeden raz na pół roku użytkownik lub zarządca powinien zapewnić, aby specjalista wykonał następujące czynności kontrolno – serwisowe elementów systemu wentylacji powozarowej (wentylatory wyciągowe):

- optyczna kontrola stanu wentylatora,
- sprawdzenie stanu mocowania wentylatora,
- sprawdzenie stanu połączeń elektrycznych,
- uruchomienie wentylatora z poziomu centrali sterującej,
- sprawdzenie sterowania, wydajności,
- próba poprawności sygnalizacji pracy wentylatora w centrali sterującej,
- sprawdzenie wszystkich uszczelnień,
- wykonanie pomiarów elektrycznych,

- sprawdzenie, czy do wnętrza wentylatora i przyłączonego przewodu nie przedostały się obce elementy i zanieczyszczenia,
- przeprowadzenie próby działania instalacji na wybranej kondygnacji.

Okna napowietrzające

Zakres czynności zgodnie z DTR i wytycznymi producenta, obejmujący m.in.:

- stwierdzenie prawidłowości działania systemu,
- optyczna kontrola urządzeń systemu,
- sprawdzenie działania centrali sterowniczej,
- optyczne sprawdzenie okien,
- sprawdzenie mocowań i ewentualne przesmarowanie okuć,
- alarmowe uruchomienie z przypisku,
- sprawdzenie akumulatorów,
- wymiana naklejki dokonanego przeglądu.

Hydranty zewnętrzne

- oględziny zewnętrzne,
- sprawdzenie kompletności (pokrywy, nasady),
- przesmarowanie uszczelki w nasadach ssawnych, tłocznych,
- pomiar ciśnienia i wydajności (dotyczy hydrantów),
- sprawdzenie oznakowania.

Przeciwpowozarowe klapy odcinające

- kontrola stanu położenia klapy odcinających w przewodach nawiewnych i wyciągowych,
- ręczne zamknięcie wszystkich klapy,
- sprawdzenie prawidłowości mocowania klapy,
- sprawdzenie wyzwalacza termicznego,
- sprawdzenie prawidłowości mocowania i połączeń elektrycznych wyłączników krańcowych,
- ręczne ustawienie klapy w pozycji normalnej pracy,

- zamknięcie klap z poziomu centrali sterującej,
- sprawdzenie poprawności sygnalizacji położenia klap w centrali sterującej.

Stała instalacja gaśnicza tryskaczowa (zakres czynności zgodnie z normą Vds 2091 dotyczącą utrzymania gotowości operacyjnej systemów gaśniczych tryskaczowych). Zaleca się wykonywanie czynności kontrolnych cotygodniowych, miesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych oraz inspekcji 3 letnich, 5 letnich, 15 letnich i kontroli 25 letnich.

Gaśnice

Przegląd – zaleca się wykonanie regularnej kontroli wzrokowej, która powinna obejmować następujące czynności do sprawdzenia czy gaśnica:

- znajduje się w miejscu do tego przeznaczonym,
- nie jest zastawiona i ma czytelną instrukcję obsługi,
- nie jest uszkodzona w sposób widoczny,
- ma nieuszkodzone wskaźniki i plomby,
- ma sprawnie działające ciśnieniomierze,
- jest odpowiedniego typu i wielkości napełnienia.

Kontrola obejmuje ocenę stanu technicznego gaśnicy.

Jeżeli gaśnica została zakwalifikowana do konserwacji, musi zostać zastąpiona przez gaśnicę tego samego typu, przeznaczenia do tej samej grupy pożarów i o takiej samej zdolności gaśniczej.

Konserwacja – w celu wykonania czynności konserwacyjnych i utrzymaniu gaśnicy w dobrym stanie technicznym należy sprawdzić:

- ogólny stan gaśnicy
- czytelność, kompletność i prawidłowość napisów,
- stan węży i zabezpieczeń,
- terminy przypadających kontroli zbiorników ciśnieniowych,
- powłokę malarską (jeżeli gaśnica jest skorodowana, musi zostać wyeliminowana. Nieszczelne zbiorniki należy zlikwidować)
- elementy z tworzywa sztucznego, czy nie są uszkodzone,

- ciężar lub objętość środka gaśniczego (w gaśnicach i agregatach pianowych należy uzupełnić straty płynu według instrukcji producenta)
- sprawdzić czy środek gaśniczy nadaje się do ponownego wykorzystania,
- sprawdzić pod względem korozji i uszkodzenia nabój ciśnieniowy (zważyć i porównać nabój z masą na etykiecie. Stwierdzona nieszczelność naboju powoduje jego wymianę na taki sam, od tego samego producenta)
- dokonać odpowiednich napisów,
- sprawdzić uchwyt gaśniczy – czy nie jest uszkodzony i dobrze przytwierdzony.

Usterki stwierdzone podczas konserwacji należy usunąć, a uszkodzone elementy wymienić na takie same, jakie były w dokumentacji świadectwa CNBOP.

Naprawa gaśnicy - przeprowadza się demontaż i montaż sprzętu, wymianę środka gaśniczego, czyszczenie, malowanie i badanie wytrzymałościowe zbiornika oraz znakowanie sprzętu. Zbiorniki gaśnic płynowych i proszkowych o pojemności powyżej 6 litrów podlegają - w ramach dozoru technicznego - badaniom okresowym co 5 lat, a zbiorniki gaśnic śniegowych - co 10 lat.

Instalacje techniczne

Instalacje i urządzenia techniczne będące wyposażeniem obiektu powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w PN oraz przepisach szczegółowych. Instalacje i urządzenia należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Stwierdzone przez personel uszkodzenia oraz awarie instalacji wewnętrznych, a szczególnie instalacji elektrycznej i ciśnieniowej powinny być natychmiastowo zgłaszane personelowi nadzoru i w pierwszej kolejności usuwane. Eksploatacja instalacji, urządzeń i narzędzi, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia się ognia, jest zabroniona. Przedstawione poniżej okresowe badania i sprawdzenia poszczególnych instalacji powinny wykonywać osób posiadające niezbędne uprawnienia. Badania każdorazowo należy zakończyć sporządzeniem dokumentacji (protokołów),

określającej stan kontrolowanej instalacji. Opierając się na art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane /j.t.: 2015 r., poz. 1549/:

- instalację elektryczną i odgromową w obiekcie należy poddawać okresowym przeglądom w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień – co najmniej raz na 5 lat,
- instalację wentylacyjną należy poddawać okresowej kontroli co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności.

Biuro Centrum

5. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

1. Zasady alarmowania.

- Każdy, kto zauważył lub uzyskał informację o pożarze bądź innym zagrożeniu zobowiązany jest zachować spokój nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
 - wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie zagrożenia narażone na jego skutki,
 - Państwową Straż Pożarną – tel. 998, 112,
 - Zarządzającego obiektem, służby techniczne lub osoby ich zastępujące - 3333.
- Alarmowanie Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP należy przeprowadzić z najbliższego telefonu stacjonarnego, komórkowego, bądź ręcznego ostrzegacza pożaru,
- Należy zachować spokój nie dopuszczając do powstania paniki wśród pracowników i innych osób przebywających w budynkach i na terenie przyległym.
- W przypadku drzwi objętych systemem kontroli dostępu należy stłuc/wcisnąć przycisk.

Po uzyskaniu połączenia z Jednostką Ratowniczo – Gaśniczą należy wyraźnie podać:

- rodzaj zdarzenia (pożar, wybuch, inne);
- gdzie się pali – nazwę obiektu, dokładny adres;
- co się pali lub inne charakterystyczne cechy zdarzenia;
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne, itp.;
- numer telefonu, z którego podaje się informację oraz swoje imię i nazwisko.

Uwaga: po potwierdzeniu przyjęcia zgłoszenia przez dyspozytora, odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

- W razie potrzeby (wypadek, awaria, itp.) alarmować:
 - Pogotowie Ratunkowe – tel. 999,
 - Policję – tel. 997,
 - Pogotowie Energetyczne,
 - Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne, itp.

- Wszyscy pracownicy powinni mieć dokładne i aktualne informację na temat:
 - rozmieszczenia i zasad obsługi gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - rozkładu pomieszczeń oraz kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - lokalizacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu,
 - sposobu alarmowania Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP.
- Równocześnie z prowadzonym alarmowaniem należy przystąpić do akcji gaśniczej za pomocą gaśnic.
- Do czasu przybycia jednostek straży pożarnej akcją ratowniczo-gaśniczą kieruje zarządca lub osoby przez niego wyznaczone.
- Po przybyciu pierwszego zastępu straży pożarnej, kierownictwo nad akcją ratowniczo-gaśniczą przejmuje jej dowódca, któremu należy przekazać wszystkie informacje o zaistniałym zdarzeniu i podporządkować się jego poleceniom.
- Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo-gaśniczej powinna pamiętać o następujących zasadach:
 - w pierwszej kolejności należy ratować zagrożone osoby,
 - wyłączyć prąd elektryczny w pomieszczeniach objętych pożarem,
 - usunąć z zasięgu ognia (w miarę możliwości) materiały palne w szczególności stwarzające zagrożenie wybuchowe lub sprzyjające gwałtownemu rozprzestrzenianiu się pożaru,
 - nie otwierać bez konieczności okien i drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar,
 - szybkie i prawidłowe uruchomienie gaśnic umożliwi ugaszenie pożaru w zarodku.

W budynku w widocznych miejscach umieszczono

Instrukcje postępowania na wypadek pożaru oraz wykaz telefonów alarmowych.

Obowiązki kierującego działaniami przed przybyciem jednostek straży pożarnej:

- ustalić, czy została wezwana straż pożarna i inne potrzebne służby,
- kierować osobami, którzy przystąpili do likwidacji źródła ognia lub ograniczania jego rozprzestrzeniania się,
- pełnić stały dyżur nad przebiegiem ewakuacji ludzi i mienia,

- wyznaczyć osobę, która będzie oczekiwała na przybycie straży pożarnej i wskaże miejsce przebywania osób zagrożonych – uwięzionych oraz udzieli innych niezbędnych dla dowódcy straży informacji,
- współpracować z dowódcą straży pożarnej w czasie akcji,
- podporządkować się poleceniom straży pożarnej.

Pracownicy z chwilą zauważenia w budynku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia powinni:

- powiadomić wszystkie osoby, które mogą lub znajdują się w strefie zagrożenia,
- powiadomić bezpośredniego przełożonego o zagrożeniu określając:
 - gdzie się pali określając pomieszczenie, piętro, itp.
 - co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
 - czy występuje zagrożenie życia, szacunkową liczbę osób rannych lub poszkodowanych,
 - podjęte do tej pory czynności,
 - nazwisko.
- w miarę możliwości podjąć działania ograniczające zagrożenie(gaśnicze),
- ewakuować się ze strefy zagrożenia,
- udzielić wszelkiej niezbędnej pomocy przybyłemu dowódcy jednostki PSP.

6. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK INNEGO ZAGROŻENIA

Przedmiotem niniejszej instrukcji jest określenie zasad postępowania dla służb ochrony i pracowników u w przypadku zagrożenia zamachem terrorystycznym.

Rodzaje ataków terrorystycznych:

- dokonanie lub groźba zamachu bombowego, w szczególności związanego z podkładaniem ładunków wybuchowych typu konwencjonalnego,
- dokonanie lub groźba zamachu (podłożenie ładunku) przy użyciu środków chemicznych,
- dokonanie lub groźba zamachu (podłożenie ładunku) przy użyciu środków biologicznych (zamach bioterrorystyczny),
- dokonanie lub groźba zamachu przy użyciu środków promieniotwórczych (radiacyjnych),
- skażenie ujęć wody i żywności przy użyciu środków chemicznych i biologicznych,
- podpalenia i pożary budynków,
- zajmowanie budynków publicznych przy użyciu siły (broń palna i inne środki agresji),
- porwania dla okupu, uprowadzenia osób, branie zakładników (przy użyciu broni palnej lub innej).

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

W przypadku powstania stanu zagrożenia zamachem terrorystycznym odpowiedzialność za kierowanie i koordynowanie działań w zakresie likwidacji zagrożenia, do czasu przybycia POLICJI i STRAŻY POŻARNEJ, a w razie potrzeby jednostek wyspecjalizowanych (służb antyterrorystycznych, chemicznych, epidemiologicznych i innych) spoczywa na:

- zarządcy obiektu lub osobie go zastępującej,
- pracownikach ochrony pełniących służbę całodobowo, dysponujących łącznością przewodową i bezprzewodową,

DEFINICJE

Terroryzm (zamach terrorystyczny) – to zjawisko użycia siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności w celu zastraszenia, przymuszenia lub wymuszenia okupu dla osiągnięcia zamierzonych celów przestępczych (np. kryminalnych, mafijnych, politycznych o podłożu ideologicznym i religijnym oraz innych).

Środki (ładunki) wybuchowe – są to konwencjonalne środki w różnej postaci (stałe, ciekłe, gazowe) gwałtownie wybuchające po dokonaniu detonacji w sposób tradycyjny lub zdalny (radiowy).

Środki chemiczne – to gazy, płyny lub ciała stałe mające negatywny wpływ na ludzi, zwierzęta, rośliny – powodujące poważne uszkodzenia organizmu, a nawet śmierć. Mogą być użyte poprzez rozpylanie gazów łzawiących, parzących, duszących, paraliżujących – drgawkowych oraz kontakt ze skórą ciał ciekłych.

Środki biologiczne – to mikroorganizmy chorobotwórcze, bakterie i toksyny mające negatywny wpływ na człowieka i zwierzęta, wywołujące epidemie chorób, przenoszone przez bomby, pojemniki z zakażonymi cieczami i gazami oraz owady wywołujące epidemie.

Środki promieniotwórcze – to radioaktywne materiały rozszczepialne, stwarzające zagrożenia dla życia człowieka, roślin, istot żywych, grożące napromieniowaniem, mogące powodować chorobę popromienną.

Bioterroryzm – to rodzaj terroryzmu przeprowadzany przy użyciu środków biologicznych, narażający organizm człowieka i istot żywych na utratę zdrowia lub życia poprzez: wdychanie zarażonej substancji, spożywanie zakażonego jedzenia, wody lub lekarstw, dotykane lub wchodzenie w jakikolwiek inny kontakt ze skażonymi rzeczami lub przedmiotami.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA

W przypadku zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego lub innego ładunku stwarzającego zagrożenie o charakterze terrorystycznym (np. materiały wybuchowe, środki chemiczne, biologiczne, radiacyjne – promieniotwórcze), należy postępować wg następującego toku:

1. Alarmowanie

- a) osoba (np. służba ochrony), która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub innego ładunku stwarzającego niebezpieczeństwo dla życia, albo zauważyła w obiekcie przedmiot niewiadomego pochodzenia mogący być ładunkiem wybuchowym lub innym, jest obowiązana o tym powiadomić:
- Przedstawiciela Zarządcy,
 - Policję – tel. alarmowy 997, 112,
 - Państwową Straż Pożarną – tel. alarmowy 998,
- b) zawiadamiając policję należy podać:
- treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego, którą należy prowadzić wg wskazówek załączonych do instrukcji (załącznik Nr 4 i 5),
 - miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
 - numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje nazwisko,
 - uzyskać od policji potwierdzenie przyjęcia powyższego zawiadomienia.
2. Akcja poszukiwawcza ładunku wybuchowego lub innego ładunku stwarzającego zagrożenie po uzyskaniu informacji o jego podłożeniu:
- a) do czasu przybycia policji akcją kieruje Przedstawiciel Zarządcy, a w czasie jego nieobecności osoba przez niego upoważniona,
- b) kierujący akcją zarządza, aby użytkownicy pomieszczeń dokonali sprawdzenia czy w tych pomieszczeniach znajdują się:
- przedmioty, rzeczy, urządzenia, paczki itp., których wcześniej nie było i nie wnieśli ich użytkownicy pomieszczeń (a mogły być wcześniej, pozostawione przez inne osoby, np. interesantów),
 - ślady przemieszczania elementów wyposażenia pomieszczeń,
 - zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, rzeczy, urządzeń, które przedtem w pomieszczeniu były oraz emitowane z nich sygnały (np. dźwięki mechanizmów zegarowych, świece, elementy elektroniczne itp.)
- Pomieszczenia ogólnodostępne oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu powinny być sprawdzone przez pracowników ochrony.

- c) zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których – w ocenie użytkowników obiektu – przedtem nie było, a zachodzi podejrzenie, iż mogą to być ładunki wybuchowe, nie wolno dotykać. O ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić Przedstawiciela Zarządcy i policję.
 - d) w przypadku, gdy użytkownicy pomieszczeń faktycznie stwierdzą obecność przedmiotów (rzeczy, urządzeń), których wcześniej nie było lub zmiany w wyglądzie i usytuowaniu przedmiotów (rzeczy, urządzeń), stale znajdujących się w tych pomieszczeniach, należy domniemywać, iż pojawienie się tych przedmiotów lub zmiany w ich wyglądzie i usytuowaniu mogłoby nastąpić na skutek działania sprawcy podłożenia ładunku wybuchowego. W tej sytuacji Przedstawiciel Zarządcy może wydać decyzję ewakuacji osób przed przybyciem policji.
 - e) należy zachować spokój, opanowanie, aby nie dopuścić do przejawów paniki.
3. Akcja rozpoznawczo – neutralizacyjna zlokalizowanych ładunków wybuchowych
- a) po przybyciu do obiektu policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej, Przedstawiciel Zarządcy powinien przekazać im wszelkie informacje dotyczące zdarzenia oraz wskazać miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcego pochodzenia i punktu newralgicznego w obiekcie,
 - b) policjant lub dowódca grupy policjantów przejmuje kierowanie akcją, a Przedstawiciel Zarządcy winien udzielić mu wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia,
 - c) na wniosek policjanta kierującego akcją, Przedstawiciel Zarządcy podejmuje i wydaje decyzję o ewakuacji użytkowników i innych osób z obiektu – o ile wcześniej to nie nastąpiło,
 - d) identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcych oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych ładunków wybuchowych zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane ogniwa organizacyjne policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych,
 - e) policjant kierujący akcją, po zakończeniu działań, przekazuje protokolarnie obiekt zarządcy (załącznik Nr 6).

4. Postanowienia końcowe

- a) osobom przyjmującym zgłoszenia o podłożeniu ładunków wybuchowych oraz zarządcy nie wolno lekceważyć żadnej informacji na ten temat i każdorazowo powinni powiadomić o tym policję, która z urzędu dokonuje sprawdzenia wiarygodności każdego zgłoszenia,
- b) Przedstawiciel Zarządcy powinien na bieżąco organizować szkolenie personelu, najemców służby ochrony w zakresie niniejszej instrukcji oraz winien dysponować planami: ewakuacji i architektonicznymi obiektu, w tym rozmieszczenia punktów newralgicznych, takich jak węzły energetyczne i wodne, które udostępnia na każde żądanie policjanta kierującego akcją. Policja może udzielić pomocy w realizacji takiego szkolenia,
- c) z treścią niniejszej instrukcji należy zapoznać wszystkich stałych użytkowników obiektu tj.: służby ochrony, pracowników budynku,
- d) Przedstawiciel Zarządcy winien podejmować wszelkie kroki zmierzające do fizycznej i technicznej ochrony obiektu, uniemożliwiającej podkładanie w nim ładunków wybuchowych.

7. SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Organizacja prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Pod pojęciem „prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” rozumie się prace remontowo – budowlane związane z używaniem otwartego ognia, prowadzone wewnątrz pomieszczeń lub na terenie przyległym (np.: spawanie gazowe i elektryczne, cięcie palnikiem, lutowanie, podgrzewanie, itp.).
2. Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, Przedstawiciel Zarządcy lub użytkownik obiektów jest obowiązany:
 - 1) ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
 - 2) ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu (wg załącznika Nr 2);
 - 3) wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
 - 4) zapewnić wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
 - 5) zaznajomić osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
3. Przy wykonywaniu niebezpiecznych prac pod względem pożarowym należy:
 - 1) zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych;
 - 2) prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie

- z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
- 3) mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru (np. gaśnice);
- 4) po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 1 godziny, a następnie 4 godzin, licząc od czasu zakończenia prac (czasookres i ilość kontroli należy określić w protokole zabezpieczenia prac, w zależności od stopnia zagrożenia);
- 5) używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Zakres obowiązków związanych z pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym

Pracownik wyznaczony do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac powinien w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
 - dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, budowy lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac,
 - sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć,
 - wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
 - brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac.
- Kontrolę prac można prowadzić wg wzoru podanego w załączniku nr 2.

Do obowiązków wykonawcy prac należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania rozprzestrzeniania pożaru,
- ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,

- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi gaśnic oraz postępowania w przypadku powstania pożaru,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do prac, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość gaśnic,
- rozpoczynanie prac tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego takimi pracami,
- poinstruowanie pracowników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac,
- przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków uniemożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonym,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenie w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac nie zainicjowano pożaru.

8. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI

Ewakuacja to szybkie, a zarazem bezpieczne opuszczanie przez użytkowników pomieszczeń zagrożonych pożarem (lub innym miejscowym zagrożeniem) wyznaczoną drogą i wyjściem do strefy bezpiecznej.

W większości przypadków pożary w tego typu obiektach powodują konieczność nagłej ewakuacji ludzi. Konieczność ta wynika z bezpośredniego zagrożenia wysoką temperaturą powstałą w wyniku pożaru, a także ze względu na rozprzestrzenianie się dymów i gazów pożarowych.

W obliczu bezpośredniego zagrożenia ludzi przebywających w pomieszczeniach równocześnie z podjęciem akcji gaśniczej za pomocą gaśnic należy rozpocząć ewakuację ludzi.

Ewakuacja musi zostać rozpoczęta natychmiast po zauważeniu pożaru lub innego zagrożenia, jeszcze przed przybyciem jednostek straży pożarnej, ponieważ każde opóźnienie może spowodować zagrożenie życia i zdrowia ludzi przebywających w pomieszczeniach objętych zagrożeniem.

Kolejność ewakuacji jest uzależniona każdorazowo od rozwoju sytuacji, na ogół jednak należy zachować następującą kolejność:

- osoby bezpośrednio zagrożone w pomieszczeniach, w których powstało zagrożenie,
- osoby agresywne i wzbudzające panikę,
- pozostałe osoby w zależności od rozwoju sytuacji.

Ewakuowanych należy kierować do wyjścia z budynku tak, aby nie powodować kolizji w ruchu innych ewakuowanych osób.

W miarę możliwości należy sprawdzać czy wszystkie osoby opuściły zagrożone pomieszczenia.

W razie odcięcia drogi ewakuacyjnej nie należy ryzykować przejścia przez zadymione pomieszczenia, ale pozostać na miejscu i sygnalizować wszelkimi możliwymi sposobami miejsce swego pobytu, oczekując na pomoc ze strony prowadzących akcję ratowniczo – gaśniczą.

Rodzaje stosowanej ewakuacji lub jej brak określają poniższe zasady:

Odstąpienie od ewakuacji - może być zastosowane tylko w przypadku bardzo małego zdarzenia, gdy praktycznie nie ma możliwości rozwoju i rozprzestrzenienia się zagrożenia oraz jest możliwe jego szybkie zlikwidowanie przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego lub własnych środków technicznych. W przypadku wystąpienia lekkiego zadymienia lub niewielkiej ilości substancji o potwierdzonej niskiej szkodliwości, które może być szybko usunięte przez wietrzenie lub przy użyciu typowego sprzętu sprząającego. Przy lekkim zadymieniu, odstąpienie od ewakuacji umożliwia specjalnie zatrzymanie pracowników w pomieszczeniach, by nie narażać ich na działanie dymu do czasu jego usunięcia z korytarzy.

Ewakuacja częściowa - stosowana jest tylko w przypadku niedużych zdarzeń. Obejmuje ona pracowników i użytkowników przebywających w strefie bezpośredniego zagrożenia oraz w jej najbliższym otoczeniu. W przypadku częściowej ewakuacji należy mieć pewność o małym rozmiarze zdarzenia, jego powolnym rozwoju oraz o minimalnym ryzyku odcięcia dróg ewakuacyjnych. Jeśli istnieje choćby minimalne ryzyko odcięcia dróg ewakuacyjnych, należy do strefy zagrożenia zaliczyć także pomieszczenia lub części budynku, z których drogi mogą zostać odcięte. Ewakuacją częściową należy objąć też części budynku, w których będą prowadzone działania ratownicze lub tam gdzie będzie stosowany sprzęt służb ratowniczych. Do ewakuacji częściowej zalicza się także przemieszczenie części lub wszystkich osób ze strefy zagrożenia do strefy bezpiecznej (do innej tzw. strefy pożarowej), przeprowadzane wewnątrz budynku bez ich wyprowadzania na zewnątrz. Decyzję o ewakuacji częściowej należy przekazać dowódcy przybyłych jednostek ratowniczych (Państwowej Straży Pożarnej, Policji) natychmiast po jego przybyciu i przejściu dowodzenia.

Ewakuacja całkowita - polega na wyprowadzeniu poza obręb budynku wszystkich pracowników i osób przebywających w Obiekcie. Stosowana jest zawsze przy dużych zdarzeniach, przy szybko rozprzestrzeniającym się zagrożeniu, przy wystąpieniu substancji toksycznych, itp. Ewakuację całkowitą należy także zarządzić w przypadku wystąpienia zagrożenia dla stabilności przynajmniej części konstrukcji budynku. Decyzję o ewakuacji całkowitej należy także podjąć w przypadku niedużych zagrożeń,

jeśli nie jesteśmy w stanie pewnie określić czynników rozwoju zagrożenia lub gdy podjęte działania ratowniczo-gaśnicze w ramach własnych środków technicznych nie przynoszą żadnego rezultatu.

Przedstawiciel Zarządcy lub Wynajmującego zobowiązany jest do wyznaczenia w uzgodnieniu z najemcami koordynatora odpowiedzialnego za ewakuację osób z poszczególnej kondygnacji budynku, a w razie ich nieobecności osób ich zastępujących.

PRAKTYCZNE SPRAWDZENIE EWAKUACJI (PSE)

Zgodnie z obowiązującymi przepisami właściciel lub Przedstawiciel Zarządcy obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien, co najmniej raz na 2 lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Celem PSE jest praktyczne zapoznanie pracowników z ich obowiązkami podczas ewakuacji (wskazywanie kierunków ewakuacji, pomoc osobom poszkodowanym i niepełnosprawnym, uspokajanie ewentualnych klientów). Pamiętać należy, że każdy ma skłonność do wybrania tej samej drogi, którą wszedł do obiektu, ludzie mogą być zdezorientowani lub nieświadomi lokalizacji innych wyjść – pomoc personelu w takich przypadkach jest niezbędna.

PSE sprowadza się do dwóch zagadnień:

- sprawdzenia organizacji ewakuacji, a więc:

- a) sprawdzenie skuteczności dotychczasowego sposobu informowania o zagrożeniu i sposobu powiadamiania o konieczności ewakuacji,
- b) doskonalenie procedur ewakuacji, w tym zapoznanie z kierunkami ewakuacji i zasadami zachowania się,
- c) koordynacja działań pracowników,
- d) zminimalizowanie możliwości wystąpienia paniki i jej skutków,
- e) zmierzenie czasu potrzebnego na opuszczenie obiektu przez wszystkie osoby w nim się znajdujące,
- f) weryfikacja opracowanych zasad postępowania na wypadek pożaru,

- sprawdzenia warunków ewakuacji, tj.:

- a) ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;

- b) długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- c) możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych.

Przygotowanie PSE

Proces przygotowania PSE jest dość złożony. Pierwszy etap powinien obejmować opracowanie założeń, w których wyznaczyć należy:

- potrzeby ludzkie i sprzętowe potrzebne do dokumentowania PSE,
- zadania dla osób wyznaczonych,
- przebieg PSE z podziałem na etapy.

Cele przeprowadzania PSE wyszczególniono w niniejszym opracowaniu. Określenie potrzeb ludzkich sprowadza się do wyznaczenia osób funkcyjnych, których zadaniem będzie pomoc w odpowiednim przeprowadzeniu i dokumentowaniu PSE, tj. ogłoszenie alarmu, obsługa środków łączności, pomiaru czasu czy rejestracji PSE – kamery, zliczenia osób ewakuowanych. Może być również wyznaczony koordynator ćwiczeń.

Najprostsze jest przeprowadzenie PSE w celu pomiaru czasu potrzebnego na opuszczenie budynku przez znajdujących się w nim ludzi (wystarczy jedna osoba i stoper). Bardziej zaawansowanym procesem jest przygotowanie PSE, w którym sprawdza się zachowanie ludzi w poszczególnych fazach ewakuacji. Pożądane jest ciągle monitorowanie ćwiczeń i ich rejestracja (np. przy wykorzystaniu kamery video). Dodatkowymi elementami, które powinny zawierać założenia są planowane do użycia środki pozoracji (np. zadymienia), zamiar wprowadzenia utrudnień w obiekcie (np. zablokowanie drzwi ewakuacyjnych lub wyłączenie oświetlenia korytarzy).

W drugim etapie przygotowań powinno nastąpić uzgodnienie terminu przeprowadzenia PSE z komendantem miejskim Państwowej Straży Pożarnej (zgodnie z rozporządzeniem, co najmniej 7 dni wcześniej). Komendant ma prawo podjąć decyzję o wzięciu udziału w ćwiczeniach jego przedstawiciela jako obserwatora lub wręcz przeprowadzenie wspólnych ćwiczeń z wykorzystaniem sił i środków będących w dyspozycji terenowych jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP.

Przebieg PSE

Etap I – rozmieszczenie osób wyznaczonych, przygotowanie środków pozoracji.

Etap II – ogłoszenie alarmu (poprzez dzwonki lub donośnym głosem).

Etap III – pomiar czasu trwania poszczególnych faz.

Etap IV – sprawdzenie pomieszczeń w celu ustalenia liczby osób, które nie podjęły ewakuacji oraz przyczyny takiego zachowania.

Etap V - opracowanie analizy i wniosków.

W związku z powyższym proponuje się przyjąć m.in. następujące rozwiązania:

- przed przeprowadzeniem ewakuacji przeszkolić pracowników,
- do ewakuacji wybrać taki dzień, w którym przebywa mniejsza ilość osób, bez osób postronnych z zewnątrz,
- przeprowadzić próbę ewakuacji w okresie letnim, przy dogodnych warunkach atmosferycznych,
- do ogłoszenia alarmu stosować środki powiadamiania tj. dźwiękowy system ostrzegawczy, uruchamiany przez przedstawiciela zarządcy,
- podczas ćwiczeń zapewnić zabezpieczenie medyczne.

W budynku może być powyżej 50 stałych użytkowników. Biorąc pod uwagę powyższe, Przedstawiciel Zarządcy przy współudziale koordynatorów od poszczególnych najemców lub osób ich zastępujących jest zobowiązany do przeprowadzania praktycznego sprawdzenia ewakuacji ludzi z budynku. Przedmiotową ewakuację przeprowadzać zgodnie ze scenariuszem dla funkcjonowania systemów, instalacji i urządzeń w razie pożaru w budynku. W przypadku wież jednocześnie należy ewakuować osoby z czterech stref pożarowych, tj.: z danej strefy pożarowej, w której nadawany jest komunikat alarmowy ewakuacyjny oraz z sąsiednich stref pożarowych (jednej poniżej i dwóch powyżej). Prowadząc ewakuację poszczególnych kondygnacji należy stosować poniższe zasady:

- zaczynać od pomieszczeń znajdujących się najdalej od klatek schodowych,
- gdy występują tzw. ślepe korytarze, to ewakuację należy rozpocząć od pomieszczeń tam się znajdujących.

Po zakończeniu ewakuacji koordynatorzy od poszczególnych najemców, biorących udział w praktycznym sprawdzeniu ewakuacji zobowiązani są do natychmiastowego sprawdzenia ilości osób, za które byli odpowiedzialni, a w przypadku braku zgłosić to i rozpocząć poszukiwania wśród innych

ewakuowanych grup. Zadaniem koordynatorów od poszczególnych najemców nadzorujących ewakuację jest:

- powiadamianie o zarządzanej ewakuacji,
- sterowanie kolejnością ewakuacji i ewentualnie jej kierunkiem i szybkością,
- sprawdzanie wszystkich pomieszczeń, czy nie zostały w nich jakieś osoby,
- pomoc osobom o ograniczonych możliwościach ruchowych.

Po zakończonej próbie należy sporządzić „Protokół z praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji” wg wzoru podanego w załączeniu Nr 7.

**Przed budynkiem wyznaczono miejsca zbiórki do ewakuacji,
(lokalizacja na graficznym załączniku do instrukcji.**

Instrukcja ewakuacji

1. Decyzję o podjęciu ewakuacji z budynku wydaje Przedstawiciel Zarządcy lub osoba ją zastępująca, na poszczególnych kondygnacjach decyzję o ewakuacji podejmują koordynatorzy od poszczególnych najemców lub osoby je zastępujące, a z chwilą przyjazdu zastępów straży pożarnej ich dowódca.
2. Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w pomieszczeniach o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności ewakuacji.
3. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji. Ponadto kierujący akcją ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając przy tym sposoby, kolejność i rodzaj ewakuacji.
4. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, w których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub dym. W trakcie organizowania ewakuacji należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej (z różnych względów) zdolności poruszania się, natomiast strumień ruchu powinny zamykać osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.

5. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie powiadomić dowódcę akcji ewakuacyjnej o zaistniałym fakcie. Ludzi odciętych od dróg ewakuacyjnych, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować z zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych zastępów straży.
6. Przy dużym zadymieniu drogi ewakuacyjnej należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej. Usta i górne drogi oddechowe należy w miarę możliwości chronić np. zmoczoną w wodzie chustką.
7. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Do ewakuacji należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby.
8. Po zakończeniu ewakuacji, osoby odpowiedzialne za ewakuację poszczególnych grup powinny sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. Przy niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z ilością osób przebywających w budynku, fakt ten należy natychmiast zgłosić strażakom przybyłym na miejsce akcji.
9. Z chwilą przybycia jednostek PSP w trakcie ewakuacji, kierujący jej przebiegiem zobowiązany jest do złożenia zwięzłej informacji o przebiegu akcji ewakuacyjnej, a następnie podporządkować się rozkazom dowódcy przybyłych jednostek ratowniczych.

Osoby przebywające w poszczególnych pomieszczeniach w przypadku ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego zobowiązani są do: natychmiastowego przerwania wykonywanej czynności, opuszczenia pomieszczenia, udając się w kierunku wskazanym przez prowadzącego ewakuację lub zgodnie z kierunkiem oznaczonym znakami ewakuacyjnymi, przemieszczania się szybkim krokiem bez podbiegania i wyprzedzania innych osób ewakuujących się zachowując spokój i ciszę, nie zatrzymywania się lub przemieszczania w kierunku przeciwnym do wyznaczonego kierunku ewakuacji.

9. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA STAŁYCH UŻYTKOWNIKÓW BUDYNKU Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI I TREŚCIĄ INSTRUKCJI

1. Zgodnie z art. 4 ust. 1, pkt 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. /j.t.: Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm./ wszyscy stali użytkownicy części biurowo-usługowych (najemcy i ich pracownicy) oraz służba ochrony i obsługa techniczna podlegają obowiązkowi szkolenia w zakresie znajomości przepisów przeciwpożarowych w sposób zapewniający opanowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego.
2. Szkolenia powinny być przeprowadzane w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy przeciwpożarowe i niniejszą instrukcję bezpieczeństwa pożarowego.
3. Użytkowników obowiązują następujące rodzaje szkoleń:
 - a) szkolenie wstępne dla każdego nowego użytkownika (pracownika). Szkolenie wstępne jest jednorazowe. Obejmuje zapoznanie się z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa pożarowego obowiązującymi w obiekcie.

Zakres szkolenia:

- zapoznanie z postanowieniami niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
 - zapoznanie z miejscami rozmieszczenia i zasadami użycia gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych i elementów sterujących nimi,
 - zapoznanie z lokalizacją przeciwpożarowych wyłączników prądu i kurka głównego instalacji gazowej.
- b) szkolenie okresowe, przeprowadzane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe zgodnie art. 4 ust. 2, 2a, 2b wyżej cytowanej ustawy i rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. (j.t.: Dz. U. z 2013, poz. 252).

Zakres szkolenia:

- przepisy dotyczące ochrony przeciwpożarowej oraz zasady ich przestrzegania,
- zagrożenie pożarowe występujące w obiekcie,
- przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,

- zadania w zakresie zapobiegania pożarom,
 - zadania i obowiązki użytkowników (pracowników) w przypadku powstania pożarów – zasady postępowania,
 - warunki i zasady prowadzenia ewakuacji,
 - środki gaśnicze – zasady użycia, pokaz praktyczny użycia gaśnic.
4. Przeprowadzone szkolenie przeciwpożarowe musi być udokumentowane. Dokumentacje szkolenia stanowią:
- dziennik szkolenia z wyszczególnioną tematyką szkolenia,
 - oświadczenie o ukończeniu szkolenia wstępnego (okresowego), podpisane przez osobę przeprowadzającą.
 - lista obecności uczestników objętych szkoleniem z ich podpisami.

**Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń
zobowiązani są wszyscy użytkownicy, bez względu na rodzaj
wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko.**

Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji należy potwierdzić własnoręcznym podpisem na oświadczeniu (wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 3) i załączyć do niniejszej instrukcji.

Niniejszą instrukcję należy poddawać okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków bezpieczeństwa pożarowego (np. wg karty aktualizacji załącznik nr 8).

10. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu jest zobowiązany zapewnić w nich wymagania ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jest obowiązany:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych;
- wyposażyć budynek, obiekt budowlany i teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice;
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne działanie
- zapewnić osobą przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji;
- przygotować budynek, obiekt budowlany i teren do prowadzenia akcji ratowniczej;
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi;
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;
- wprowadzać nowe rozwiązania w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych obiektów i urządzeń podnoszące bezpieczeństwo osób i mienia;
- współdziałać w zakresie ochrony przeciwpożarowej z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na właścicielu obiektu. Czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej powinna wykonywać osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje.

Zadania i obowiązki dla pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

Osoby wykonując prace na terenie obiektu ponoszą odpowiedzialność za wykonanie następujących zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej:

- znajomość zagrożenia pożarowego na stanowisku pracy oraz sposobów przeciwdziałania możliwości powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
- znajomość zasad postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- orientacja w rozmieszczeniu gaśnic, urządzeń przeciwpożarowych, w tym przeciwpożarowego wyłącznika prądu, a także umiejętność ich obsługi;
- przestrzeganie i egzekwowanie od innych bezwzględnego zakazu używania ognia otwartego lub palenia papierosów w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych;
- sprawdzanie każdego dnia po zakończeniu pracy, czy w użytkowanych pomieszczeniach nie pozostawiono włączonych do sieci grzejników lub innych odbiorników energii elektrycznej nieprzeznaczonych do pracy ciągłej;
- znajomość zasad i prowadzenia bezpiecznej ewakuacji;
- zapewnienie dostępu do gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, źródeł wody do celów przeciwpożarowych, urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego,
- przestrzeganie zakazu zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- przestrzeganie zakazu blokowania drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- przestrzeganie zakazu składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;

Przedstawiciele Zarządcy i użytkownicy budynku:

1. Utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej.
2. Wyposażają obiekty w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi.
3. Umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.
4. Oznakowują znakami zgodnymi z Polskimi Normami.
 - drogi i wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,
 - miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - miejsca usytuowania kurka głównego instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych,
 - drogi pożarowe,
 - miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem.
5. Zapewniają wokół placów składowych i składowisk przy obiektach pas ochronny o minimalnej szerokości 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej.

WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH W KATOWICACH

WOJEWÓDZKIE CENTRUM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO 112

1. STRAŻ POŻARNA	998 032 251 00 81
2. POLICJA	997 032 200 25 55
3. POGOTOWIE RATUNKOWE	999 032 609 31 40
4. POGOTOWIE ENERGETYCZNE	991 032 303 09 91
5. POGOTOWIE GAZOWE	992 032 251 54 11
6. POGOTOWIE WODNO-KANALIZACYJNE	994 032 256 48 09
7. STRAŻ MIEJSKA	986 032 253 82 75

**ZEZWOLENIE NA PROWADZENIE NIEBEZPIECZNYCH PRAC POD
WZGLĘDEM POŻAROWYM.
ZEZWOLENIE NR**

1. Miejsce pracy
(budynek, pomieszczenie, instalacja, itp.)
2. Rodzaj pracy
3. Czas pracy, dnia od godz. do godz.
4. Zagrożenie pożarowe – wybuchowe w miejscu pracy
.....
(określić z czego wynika)
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru – wybuchu
.....
6. Środki zabezpieczenia:
a/ przeciwpożarowe
b/ Bhp
c/ inne
7. Sposób wykonania pracy
8. Odpowiedzialni za:
a/ przygotowania miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku
niebezpiecznych prac pod względem pożarowym:
Nazwisko Wykonano. Podpis
b/ wyłączenie spod napięcia *:
Nazwisko Wykonano. Podpis
c/ dokonanie analizy stężeń par cieczy, gazów, pyłów *:
Nazwisko Wykonano.
W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia.
Podpis
d/ stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko Przyjąłem do wykonania. Podpis

Uwaga: * niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie robót (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w punkcie 8)

.....
(podpis wypisującego)

10. Pracę zakończono dnia godz. Wykonał
11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót. Skontrolował

UWAGA: odbierający przekazuje zezwolenie osobie, która wydaje zezwolenie.

Katowice, dn.

.....
(imię i nazwisko)

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że w trakcie szkolenia zostałem(am) zapoznany(a) z:

- postanowieniami instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
- zasadami rozmieszczenia i użycia gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
- zasadami bezpieczeństwa pożarowego, obowiązującego w obiekcie oraz sposobami organizacji i warunków ewakuacji ludzi.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

Ogólne zasady zachowania się w razie zagrożenia atakiem terrorystycznym

1. Dowiedz się podstawowych rzeczy o naturze terroryzmu, jego mechanizmach funkcjonowania.
2. Bądź czujnym, ostrożnym i zorientowanym w tym co się dzieje w najbliższym otoczeniu.
Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma lub pojawia się mało znaków ostrzegawczych. Ataki są nagłe i niespodziewane, przygotowywane w konspiracji i ukryciu przed otoczeniem.
3. Zwracaj uwagę na rzucające się w oczy nietypowe zachowania innych osób.
4. Zapamiętaj gdzie znajdują się wyjścia ewakuacyjne, pomyśl którędy można by się ewakuować w pośpiechu z budynku. Zapamiętaj gdzie znajdują się klatki schodowe (schody przeciwpożarowe).
5. Zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia. Zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące przedmioty, które mogą ci zagrażać podczas wybuchu.
6. Bądź ostrożny i pamiętaj – terroryści często wybierają cele (budynki), które niosą ze sobą małe niebezpieczeństwo dla nich samych i łatwo dostępne.

**Wskazówki do prowadzenia rozmowy
ze zgłaszającym o podłożeniu lub znalezieniu ładunku
wybuchowego, lub innego ładunku stwarzającego zagrożenie**

1. Rozmowę prowadzić spokojnie i uprzejmie. Rozmówca (osoba, która odbiera informacje), powinien starać się podtrzymać rozmowę przedłużając czas jej trwania.

2 W trakcie rozmowy dążyć do uzyskania możliwie największej liczby informacji o zgłaszającym i posiadanej przez niego wiedzy o terenie lub obiekcie zamachu oraz o podłożonym ładunku wybuchowym. W tym celu zadawać pytania typu:

- Dlaczego bomba została podłożona?
- Jak ona wygląda?
- Jakiego rodzaju jest bomba?
- Gdzie jest bomba w tej chwili?
- Kiedy bomba wybuchnie?

Pytania powyższe i inne, uzależnione będą od konkretnej sytuacji.

2. Zgłaszającemu uświadomić możliwość spowodowania śmierci lub zranień osób postronnych w wyniku wybuchu.

Treść zgłoszenia.....
Płeć i wiek zgłaszającego.....
Data i godzina zgłaszającego.....
Głos i język zgłaszającego.....
Odgłosy w tle rozmowy.....
Uwagi dodatkowe.....

Poinformować natychmiast:

- 1) Policję – tel. lub 997
 - 2) Administratora – tel.
 - 3) Inne.....
- Odbiorca Zgłoszenia.....

Protokół Nr.....
Z przeprowadzonego rozpoznania minersko – pirotechnicznego
w dniu.....

W godzinach od..... do przeprowadzono rozpoznanie
minersko – pirotechniczne w

I. Odpowiedzialny za wykonania rozpoznania:.....
.....
.....

II. Wyniki i wnioski z wykonanego rozpoznania:
.....

III. Obiekt, teren po zakończeniu rozpoznania o godz.....
przekazano

.....
Dowódca rozpoznania

.....
Przyjmujący obiekt, teren

UWAGI!

.....
(Sporządził)

PROTOKÓŁ

Z praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji w dniu.....r. o godzinie.....

W.....

1. Zakres ewakuacji: (całkowita, strefowa).

2. Opis podstawowych założeń w zakresie planowanych ewakuacji (kto rozpoczyna ewakuację, sposób podania informacji o ewakuacji, drogi ewakuacji):
.....
.....
.....

3. Sposób podania informacji o ewakuacji, oraz skuteczności alarmowania:

- sposób ogłoszenia alarmu:
- ocena skuteczności alarmu:

4. Przebieg ewakuacji:

- osoba kierująca ewakuacją:
.....
- stopień znajomości budynków i dróg ewakuacyjnych przez stałych użytkowników budynków:.....
.....
- wystąpienie paniki:
.....
.....
- wystąpienie tłumu, zatorów przy przemieszczaniu się ludzi:
.....
- utrudnienia w ewakuacji (zamknięte drzwi ewakuacyjne, zastawione drogi ewakuacyjne):
.....
.....
- stopień przygotowanie do prowadzenie ewakuacji i znajomości procedur postępowania przez stałych użytkowników obiektu (pracowników, ochrony):
.....
.....
- czas, w którym wszystkie osoby opuściły obiekt (strefę pożarową):
.....
- rejon ewakuacji osób:
.....
.....
- ilość osób ewakuowanych:
.....
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KARTA AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

L.p.	Data	Zakres aktualizacji	Nazwisko i imię dokonującego aktualizacji	Podpis dokonującego aktualizacji
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ZAŁĄCZNIK NR 9

Katowice, dnia

NOMA 2 – Stacja Techniczna
ul. Francuska 70
Katowice
fax 0//32 256 14 39
Tel 0//32 205 25 87-8

Zgłoszenie czasowego odłączenia obiektu

od monitoringu pożarowego

W związku z prowadzonymi pracami:
(określić charakter prac)

w obiekcie **Biuro Centrum sp. z o.o.** przy ul. **Mickiewicza 29**
(nazwa obiektu) (nazwa ulicy)

w **Katowice** prosimy o czasowe odłączenie go od systemu monitoringu
(nazwa miasta)

pożarowego na stacji operatorskiej oficera dyżurnego KM PSP w **Katowicach**
(nazwa miasta)

od dnia godz. do dnia godz. w celu

zapobieżenia wyjazdom wozów straży pożarnej do fałszywych alarmów.

Jednocześnie zobowiązujemy się do telefonicznego informowania Technicznej Stacji Monitorowania NOMA 2, o rozpoczęciu i zakończeniu prac.

Przyjmujemy do wiadomości, że w przypadku rzeczywistego pożaru zachowany zostaje obowiązek powiadomienia najbliższej jednostki PSP – tel 998, lub poprzez inne środki łączności, wg zasad obowiązujących dla obiektów monitorowanych, wynikających z Ustawy z dnia 24.08.1991r. o Ochronie Przeciwpożarowej, tekst jednolity Dz.U. nr 147 z dnia 27.10.2002r.

Wykaz osób odpowiedzialnych, na wypadek alarmu:

1		
2		
3		

nr tel. kontaktowego

.....
(podpis i pieczęć osoby upoważnionej)

Instrukcja obsługi rękawa ratunkowego (ewakuacyjnego)

1. Usunąć ochronę wokół wyjścia awaryjnego poprzez silne pociągnięcie w bok za uchwyt.
2. Otworzyć okno za wyjściem awaryjnym. W tym celu należy lewą ręką silnie uchwycić uchwyt z lewej strony okna, a prawą ręką otworzyć blokadę okienną. Po czym wyjąć okno.
3. Lewą ręką uchwycić korbę z lewej strony platformy. Zwolnić platformę wyjścia awaryjnego przez wyciągnięcie zawlecзки zaznaczonej czerwonym kolorem. Wolno kręcić korbą, aż do rozłączenia się platformy.
4. Gdy platforma znajduje się na swoim miejscu w oknie, należy wyrzucić rękaw poprzez szybkie pociągnięcie za dźwignię oznaczoną żółtym kolorem. Teraz rękaw opada na ziemię.
5. Wyjąć radiotelefon z pojemnika na ścianie z prawej strony rękawa. Dalej postępować zgodnie z instrukcją obsługi radiotelefonu.
6. Po otrzymaniu drogą radiową zezwolenia na rozpoczęcie ewakuacji, należy przystąpić do jej przeprowadzania. Jeżeli czas na to pozwala, w tempie 1 osoba, co 20 sekund.
7. Zdjąć buty, usunąć wszystkie ostre przedmioty, zdjąć okulary. Do wyjścia awaryjnego nie wolno zabierać żadnego bagażu ani żadne torby nie mogą być przewieszone przez ramię lub zawieszane na szyi.
8. Usiąść na skraju rękawa z nogami we wnętrzu jego otworu.
9. Wśliznąć się powoli do rękawa z silnie rozszerzonymi kolanami, a następnie także rozszerzyć łokcie albo przycisnąć wewnętrzne powierzchnie dłoni do ścianki rękawa.
10. W ten sposób należy hamować przez cały czas aż do chwili osiągnięcia powierzchni ziemi. W razie potrzeby można zatrzymać się zupełnie. W tym celu należy szczególnie silnie przyciskać kolana i ramiona do rękawa. Dobrze jest mieć na sobie koszulę z długimi rękawami lub sweter.
11. W przypadku dostrzeżenia, że poprzednik jest zbyt blisko, należy hamować i odczekać aż znajdzie się on w bezpiecznej odległości. Następnie kontynuować spadek.
12. Wydaje się, że spadek w dół trwa wieki, w rzeczywistości chodzi jednak tylko o minuty. Zachować spokój, hamować i czekać na bezpieczne znalezienie się na ziemi.
13. W przypadku transportowania osób nieprzytomnych lub rannych dokonuje się to w taki sposób, że osoba zdrowa schodzi pierwsza w dół do rękawa, rozszerza kolana, a nieprzytomny lub ranny zostaje następnie załadowany na jej ramiona. W przypadku transportu nieprzytomnego lub rannego rękaw musi być pusty, a dalsze osoby można ewakuować dopiero po opuszczeniu rękawa przez nieprzytomnego lub rannego. Należy zawsze meldować przez radio o swoich zamiarach.
14. Już na ziemi należy natychmiast oddalić się od rękawa i postępować zgodnie z poleceniami personelu.

RĘKAW EWAKUACYJNO-RATUNKOWY THE ESCAPE CHUTE

1. Otworzyć osłonę platformy z rękawem ewakuacyjnym.
2. Otworzyć okno znajdujące się przed platformą – przekręcić kluczyk zamka w oknie w lewo i nacisnąć klamkę.
3. Zablokować ramie dźwigni przymocowanej do okna wkładając bolce oznaczony czerwonym kolorem do otworu na słupie platformy. Do otworu bolca włożyć zawleczkę.
4. Lewą ręką zwolnić dźwignię w kolorze czerwonym z prawej strony platformy. Prawą ręką uchwycić korbę i kręcić w prawo wysunąć platformę za okno aż do jej zablokowania na słupie.
5. Pociągnąć za dźwignię oznaczoną kolorem żółtym. Teraz rękaw opada na ziemię.
6. Uruchomić radiotelefon (przekręcić gałkę do pozycji ON), wcisnąć przycisk TALK i zameldować o gotowości do ewakuacji.
7. Po otrzymaniu drogą radiową zezwolenia na rozpoczęcie ewakuacji należy (jeżeli czas na to pozwala) wchodzić do rękawa w tempie 1 osoba co 20 sekund. Jednocześnie w rękawie nie powinno znajdować się więcej niż 7 osób.
8. Zdjąć buty, usunąć wszystkie ostre przedmioty, zdjąć okulary. Do rękawa nie wolno zabierać żadnego bagażu, toreb przewieszonych przez ramię lub zawieszonych na szyi.
9. Usiąść na platformie rękawa, z nogami we wnętrzu otworu.
10. Wsunąć się powoli do rękawa z silnie rozszerzonymi kolanami, a następnie także rozszerzyć łokcie albo przycisnąć wewnętrzne powierzchnie dłoni do ścianki rękawa.
11. W ten sposób należy hamować przez cały czas, aż do osiągnięcia powierzchni ziemi. W razie potrzeby można zatrzymać się zupełnie przez silne rozszerzenie kolan i ramion. Podczas ewakuacji rękawem wskazane jest mieć na sobie sweter lub koszulę z długim rękawem.
12. W przypadku dostrzeżenia, że poprzednik jest zbyt blisko należy hamować i odczekać, aż znajdzie się on w bezpiecznej odległości.
13. Wydaje się, że zsuwanie się w rękawie trwa wieki, w rzeczywistości są to minuty. Zachowaj spokój, hamuj i czekaj na bezpieczne dotarcie do ziemi.
14. Osoby nieprzytomne lub ranne transportuje się w rękawie na ramionach osoby zdrowej i sprawnej fizycznie. W takiej sytuacji w rękawie nie mogą przebywać inne osoby.
15. Po wylądowaniu należy natychmiast oddalić się od rękawa i postępować zgodnie z poleceniami osób kierujących ewakuacją.

1. Open the cover of the escape chute platform.
2. Open the window in front of the platform-turn the key to the left, press the handle.
3. Block the windows – put the red pin to the hole in the platform post. Put the cotter to the pin.
4. With left hand release the red lever on the right side of the platform. With right hand turn the winch until the platform is properly projected.
5. Pull the yellow handle. The chute will fall toward the ground.
6. Turn on the radiotelephone (turn the dial to "ON"), press the "TALK" button and announce that you are ready for evacuation.
7. When you get by the radio the permission for evacuation, if there is no imminent danger, allow entry to only one person each 20 seconds. Remember not more than 7 people in the chute at the same time.
8. Take off shoes, leave behind all sharp objects, remove eye glasses. Do not hang bags, etc. around your neck.
9. Sit on the edge of the chute with legs first into the chute.
10. Slowly enter the chute. Keep legs spread apart. Then stretch out elbows and hands to brake the fall.
11. Keep braking with your knees, elbows and hands until you reach ground level. A complete stop can be accomplished by pressing hard against the walls. Wearing long sleeves is recommended.
12. Brake if you get to close to another person in the chute. Wait until the other person has slid down to a safe distance, then continue.
13. It will feel like eternity to reach safe ground level, but once down you will be safe. Evacuation will only take a couple of minute. Do not panic. Wait until you reach safety.
14. To evacuate an unconscious or sick person, an unhurt person enters first. Press out your knees and "carry" the unconscious or sick person on your shoulders. Unconscious or sick person may only be evacuated once the chute is empty again. Use the radiotelephone to convey your intentions to others.
15. Once safe on ground, proceed immediately to the next rescue point. Follow the instruction of those in charge.